Poštnina plačana v gotovini.
Leto X, št. 217
Ljubljana, torek 17. septembra 1929
Cena 2 Din

Naročnina znaša mesečno 26 Din, za inozemstvo 40 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica 5. Telefon štev. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440. Celje: Kocenova ul. 2. Telefon štev. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 2492. Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon št. 455. Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. Telefon št. 190. Računi pri poštn. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha Číslo 78.180; Wien Nr. 105.241

Ljubljana, 16. septembra.

Krvavi spopadi med obema političnima taboroma v Avstriji so vzbudili evropsko zanimanje, ker so v zvezi z njimi razkritja o tajnih, prevratnih načrtih avstrijskih fašistov. Afera z oboroženimi organizacijami Heimwehra je dobila celo vnanje-političen značaj, ker so te svoje delovanje vezale na vnanje-politične kombinacije. Razkritja angleških korespondentov so pokazala, da pripravlja Heimwehr s svojimi bojnimi organizacijami prevrat, ki bi iz doslej na zunaj mirne Avstrije napravil centrum nemira in opasnosti, neprijeten tudi za sosede.

Politične razmere v Avstriji so prav za prav zelo enostavne in zelo malo komplicirane, v kolikor jih pogledamo s strankarsko-političnega vidika. Odkar ne igrajo komunisti skoro nikake vloge, imamo na eni strani močno socijalno-demokratsko stranko, na drugi krščansko-socijalno stranko, ki je približno enako močna, tako da igrajo liberalni meščanski politični krogi razmeroma važno vlogo, ker jim je pripadla pozicija jezička na tehtnici, ki jo nagnejo v zadnjih letih na protisocijalistično stran.

Kljub tej enostavnosti politične strukture pa je sovraštvo med obema taboroma, socijalističnim in meščanskim, večje, nego je dandanes običajno. Izraz tega sovraštva in medsebojnega nezaupanja so tudi bojne organizacije, ki so se v zadnjih letih izpopolnile do skrajnosti in se opremile zares kot za vojsko. V zadnjem času se gledata Schutzbund in Heimwehr s toliko nezaupnostjo in s tolikim sovraštvom, da se smatra vsakršna javna prireditev ene organizacije kot izzivanje za drugo. Vsakomur je še v spominu, kako krizo je povzročila velika prireditev v Wiener Neustadtu lansko leto. Napad Heimwehrovcev v St. Lorenzen je povzročil še večje razburjenje.

Sovraštvo med obema taboroma se še stopnjuje, ker igra v njem vlogo tudi antisemitsko gibanje. Socijalnim demokratom se vedno očita, da so pod židovskim vodstvom in vplivom in zaradi židovskega vprašanja se napetost posebno z meščanske strani le še poostruje.

Prav tako važen je faktor neenakomerne razporeditve prebivalstva. Dunaj je v daleko prevladujoči meri centrum in poglavitna opora socijalističnega tabora. Socijalisti so sicer močno zastopani tudi izven Dunaja, toda seveda le po industrijskih središčih, ki so razmeščena zelo neenakomerno po državi, tako da je ogromen del, kjer imajo meščanske stranke večino. Zato sta tudi republikanski Schutzbund in meščanska Heimwehr zelo neenakomerno zastopana, tako da so dežele, kot je n. pr. Tirolska, in drugi predeli, kjer je Heimwehr odločno močnejša, dočim se čuti Schutzbund močnejšega predvsem v bolj industrijskih vzhodnih rajonih. Ravno to pa še bolj podžiga nasprotnike, osobito na meščanski strani in raste v sovraštvo proti Dunaju, ki mu hočejo vzeti čim več pomena in vpliva na ostalo državo. Spričo tega more Dunaj značaj prestolnice daleko manj uveljaviti nego v stanju pred l. 1918.

Avstrija ima minimalno vojsko. Zato je pomen oboroženih političnih organizacij mnogo večji in ni čuda, če se vznemirjenje o priliki manjših ali večjih spopadov med njima brž zgosti v strah pred meščansko vojno. Da socijalisti nimajo namena in načrta sprožiti boje med državljani, je jasno in se more razbrati iz njihovega dosedanjega razmerja do komunizma in boljševiške akcije. Mnogo bolj ofenzivna pa je meščanska stran, zakaj med heimwehrovci so zelo močno zastopani izrazito nasilni, k fašizmu nagnjeni elementi, ki prav nič ne prikrivajo, da jim je današnja ustava nesimpatična in da si želijo drugačnega političnega ustroja. Njihova miselnost je taka, da bi jim bila vsakršna nasilna sredstva dobrodošla v svrho, da dosežejo svoj cilj in izvedejo svoje načrte.

Zato strah pred državljansko vojno ni brez temeljev. V strastni napetosti, ki vlada v Avstriji med obema političnima taboroma, bi moglo marsikaj sprožiti dogodke, ki bi imeli za posledico hude spopade. Sreča za notranji mir je intenzivna politična disciplinirano: vodje političnih formacij imajo svoje ljudi in organizacije dodobra v rokah in konference med nasprotnimi si političnimi voditelji so že pogosto rešile zelo zapletene situacije. Zakaj vsak prevdaren človek ve, da Avstriji od državljanske vojne ne bi bilo pričakovati prav ničesar dobrega, pač pa mnogo, mnogo hudega. Nevarnost pa bi se povečala v slučaju, da bi prenapeti elementi dobili premoč in hoté ter namenoma sprožili konflikte, ki bi se jim posledice ne dale več preprečiti. Posebno pa bi narastla nevarnost, če bi fašisti v vodstvih političnih strank dobili dovolj vplivne osebe na svojo stran. Ravno ta opasnost postaja v zadnji dobi vedno akutnejša in simpatije, ki jih izražajo heimwehrovcem gotovi politični krogi, postavljajo politično situacijo v novo luč. Afront proti socijalistom dobiva v formalnem pogledu oblike borbe za revizijo ustave. Revizija se zahteva vedno določneje in glasneje in vse kaže, da misli radikalni tabor svoje nasilne projekte maskirati z ustavnimi revizijonističnimi akcijami. Preti pa že sedaj, da hoče svoj namen izvršiti zgrda, ako bi po normalnem potu politično-parlamentarnega poskusa ne dospel do uspeha. Signal za pričetek revizijonistične akcije političnih strank bi mogel sprožiti nastop onih sil, ki komaj čakajo prilike, da bi stopile v politično areno s svojimi oboroženimi argumenti.

Zdi se, da so se zmerni elementi na meščanski strani odločili preprečiti nadaljnjo zlorabo Heimwehra in s tem opasnost meščanske vojne. Tako se tolmači dejstvo, da so v zadnjem času velike politične in gospodarske organizacije, ki notorično niso prijateljice oboroženih razračunavanj vstopile v Heimwehr, očividno v namenu, da dobijo v tem pokretu vpliv in odločitev v svoje roke.

Zakon o srednjih šolah podpisan

Izide danes v „Službenih Novinah" – Prihodnje dni bosta objavljena tudi zakona o osnovnih in o meščanskih šolah

Beograd, 16. septembra. p. **Kralj je podpisal zakon o srednjih šolah, ki bo jutri objavljen v »Službenih Novinah«.**

Z novim srednješolskim zakonom je zaenkrat zaključena dolga doba poskusov in projektov za reformo našega srednjega šolstva. Ustvarjena je definitivna organizacija naše srednje šole, ki bo v bodoče imela tri glavne tipe, humanistično gimnazijo, realno gimnazijo in realko. Uvedeno je načelo izključnosti državne šole, vendar z omiljenjem, da dosedaj že obstoječe privatne srednje šole, med njimi tudi verske, smejo obstojati še naprej. Sporno vprašanje dijaških organizacij je rešeno na ta način, da so vse, zlasti pa verske in plemenske, prepovedane, dovoljene pa od izvenšolskih le organizacija Rdečega križa. Na novo so urejeni tudi prejemki profesorjev, ostala pa je 35-letna službena doba. Zakon vsebuje podrobnejše predpise glede dolžnosti in pravice učnega osobja ter ugotavlja učna načela. Mala in velika matura ostaneta kot nižji in višji tečajni izpit.

Prihodnje dni bosta, kakor se zatrjuje, podpisana in objavljena tudi zakon o osnovnih in zakon o meščanskih šolah.

Konfiskacijski zakon

Kralj je sankcijoniral zakon o sekvestraciji in konfiskaciji premoženja radi zločinov po § 1. zakona o zaščiti države

Beograd, 16. sept. p. Včeraj je kralj na predlog ministra pravde dr. Milana Srskića »podpisal zakon o povračilu škode državi zaradi veleizdajniških del in o prepovedi odtujitve imetja oseb, obdolženih takih dejanj.«

Po tem zakonu so osebe, obsojene zaradi dejanj, ki so navedena v čl. 1. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, dolžne, povrniti državi vso neposredno ali posredno škodo, ki ji je bila povzročena s temi dejanji. Tozadevne terjatve ne zastarajo v treh letih, temveč velja zanje reden rok zastaranja.

Za zagotovitev pravic države do povračila škode odreja državno sodišče za zaščito države na predlog državnega tožitelja *prepoved svobodnega razpolaganja* s premičnim in nepremičnim imetjem osumljenca, ki se nahaja v naši državi, *ako obstoji sum,* da je zakrivil kako dejanje po čl. 1. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Preden sodišče izda tako odredbo, mora zaslišati osumljenca o razlogih in dokazih suma. Sodišče pa more na predlog državnega tožitelja še pred tem odrediti potrebne začasne ukrepe, da se zasigura imetje osumljenca.

Ako osumljenec ne biva v naši državi in nima zakonitega zastopnika pri nas, se dostavi tozadevni sklep posebnemu skrbniku, ki ga državno sodišče istočasno imenuje. Za nepremičnine se prepoved svobodnega razpolaganja *zabeleži v zemljiški knjigi.* Sklep o prepovedi se ima *objaviti v »Službenih novinah«* in v uradnem listu oblasti, v katero spada osumljenec. Kakor hitro se dostavi sklep sodišča osumljencu, oziroma njegovemu zastopniku ali skrbniku izgubi osumljenec pravico do svobodnega razpolaganja s svojim imetjem za toliko časa dokler traja prepoved. Državno sodišče obvesti o svojem sklepu tudi sodišče, ki je pristojno za vodstvo skrbništva in ki potem upravlja dotično imetje, v slučaju potrebe po posebnem skrbniku.

Osebe, ki imajo pravico, zahtevati vzdrževanje od osumljenca, prejemajo *vzdrževalne stroške* iz imetja, ki je postavljeno pod prepoved, ako žive v naši državi, ako jim je to vzdrževanje potrebno in ako niso soudeležene pri kaznivem dejanju. O tem odloča sodišče, ki mu je poverjeno vodstvo skrbništva, zaslišati pa mora prej državnega zastopnika (državnega pravobranitelja).

Državno sodišče za zaščito države razpravlja in odloča v terjatvi države na podlagi tega zakona, ako se država pridruži kot zasebni udeleženec k kazenskemu postopanju. V kolikor bi izsledovanja in ugotavljanja teh terjatev preveč zavlačevala dovršitev kazenskega postopanja odkaže država *na civilnopravdno pot.*

Za civilne pravde glede odškodnine države je tudi pristojno državno sodišče za zaščito države, ki razpravlja o njih po predpisih zakona o sodnem postopku v civilnih pravdah od 13. junija l. 1929., veljavnih za postopek pred deželnimi sodišči prve stopnje. Sodbe državnega sodišča v teh stvareh so izvršne. Plačilo terjatev države se izvrši po upravnem potu. Kdaj se ukine prepoved svobodnega razpolaganja z imetjem, odloča državno sodišče za zaščito države.

Vzrok katastrofe v rudniku Rtanj

Preiskava doslej še ni ugotovila pravega vzroka, rudarji pa pripisujejo nesrečo preziranju varnostnih predpisov in pomanjkljivosti varnostnih naprav

Beograd, 16. septembra. p. O rudniški nesreči, ki se je minulo soboto pripetila v premogovniku Rtanj, 40 km oddaljeno od Zaječara, pri kateri je bilo vsled eksplozije 10 rudarjev ubitih, 9 težko ranjenih in 70 zasutih, (podrobnejše je poročal že »Ponedeljek«), se izvejo še naslednje podrobnosti:

Preiskava, ki so jo odredile oblasti, doslej še ni končnoveljavno ugotovila vzroka strašne eksplozije, ki je zahtevala toliko človeških življenj. Vse pa kaže na to, da ekspklozija ni bila posledica nesrečnega naključja in da ni nastala zaradi tega, ker se je morda kakemu rudarju strla svetiljka ali od iskre, ki bi slučajno nastala pri udarcu z rovnico, marveč da jo je pripisovati v prvi vrsti nezadostnim varnostnim napravam in neupoštevanju varnostnih predpisov. Kakor pripovedujejo ranjeni in rešeni rudarji, je vodstvo rudnika, ki je last bratov Münch, hotelo na vse načine dvigniti dnevno produkcijo. Nadzorniki so rudarje neprestano priganjali, naj pospešijo delo, a pri tem so se prezirali najosnovnejši varnostni predpisi. Že nekaj dni sem so rudarji opazili, da se pojavljajo v rovu večje količine plinov, kakor je to običajno. Opozorili so na to okolnost ravnateljstvo, ki pa se zato ni mnogo zmenilo. Tudi ventilacija ni dobro funkcijonirala in slovenski rudar Ivan Lesjak, star in preizkušen rudar, je že dan poprej odklonil, da bi delal v rovu, v katerem je bilo po njegovem mnenju nad 5 odstotkov eksplozivnih plinov. Povedal je to tudi nadzorniku Gašparju Koprivšku in ga opozoril na pomanjkljivo ventilacijo in neizogibno nevarnost eksplozije. Ukrenilo se ni nič. Ko je Lesjak odločno odklonil, da bi šel na delo v smrtno opasni rov, je bil — odpuščen. Tako je ušel sigurni smrti. Zažigalec min Ivan Vinkalič je še tik pred katastrofo opozarjal, naj se ustavi nadaljno razstreljevanje, ker je v rovu preveč plinov. Toda tudi njemu je bilo zagroženo z odpustom in moral je takoj zažgati mino. V strahu za vsakdanji kruh se je Vinkalič pokoril, a v trenutku, ko je zagorela mina, je tudi že sledila eksplozija plinov, ki je bila tako silna, da se je po pripovedovanju rudarjev zazibal ves hrib. Rudarji, ki so bili v rovu in ki so jih pozneje rešili, pripovedujejo da je bila vsa plast tako nasičena s plini, da je v hipu zažarel ves rov. To se vidi tudi iz tega, da so vsi rudarji, ki so bili v dotičnem rovu, strašno ožgani in opečeni.

Preiskava se sedaj v tej smeri nadaljuje. Oblasti so zaslišale vse ranjene rudarje in vse one, ki so bili kritičnega dne zaposleni v tem delu rudnika. Ogorčenje med rudarji nad brezbrižnostjo rudniške uprave je ogromno.

Plebiscit proti Youngovemu načrtu v Nemčiji

Poostritev notranje politične borbe med agitacijo za plebiscit – Narodni socijalisti ostro napadajo državnega predsednika Hindenburga

Berlin, 16. septembra. g. Državna vlada, deželne vlade, kakor tudi vse stranke pričakujejo pri agitaciji Huggenberga za plebiscit proti zasužnenju Nemčije poostritev notranje politične borbe. V vrstah desnice same je prišlo do ostrih nasprotij glede plebiscita. Kmečki krogi, zlasti krščansko-nacijonalni kmetje in deželna zveza so proti paragrafu 4. plebiscita, po katerem se bodo mogli državni ministri, ki proti volji naroda sklepajo pogodbe z inozemstvom, zasledovati zaradi veleizdaje. Na zborovanju krščansko-nacijonalnih kmetov je izjavil poslanec Geröcke, da bi na temelju tega paragrafa lahko postavili pod to obtožbo veleizdaje celo državnega predsednika Hindenburga. Zakonski načrt glede plebiscita je bil objavljen brez odobritve krogov, ki pripadajo nemško-nacijonalni stranki. Geröcke je dejal, da so v tem velikem vprašanju igrala precejšnjo vlogo subjektivna stališča. S tem je hotel Geröcke namigniti, da so vodili Huggenberga pri njegovih napadih proti dr. Stresemannu osebni razlogi.

Narodni socijalisti ravno v tej zvezi ostro napadajo državnega predsednika. Voditelj narodnih socijalistov dr. Göbelt piše v listu »Der Angriff« med drugim: Smo brez usmiljenja ter ne bomo odstopili od svoje borbe niti pred avtoriteto generalnega feldmaršala ker se je kot predsednik republike dal ponižati do izdajalske politike črno-rdeče-žolte zveze. Ne gre za Hindenburga temveč za usodo treh generacij. Te generacije ne bodo hvaležne rešitelju, kakor znano so stranke desnice Hindenburga pri predsedniških volitvah priporočale kot rešitelja Nemčije, za delo, ki bo danes še našlo odobritev druhali, jutri pa zaničevanje prebujajočega se naroda. Tudi v resnih konservativnih krogih se pojavljajo pomisleki proti plebiscitu. Zelo ostro so proti plebiscitu nastopili bavarski kmetje. Na zborovanju v Tuntenhausenu so z bavarsko grobostjo obračunali z Huggenbergom in podpisovatelji plebiscita. Znani kmečki voditelj Hein je izjavil, da se bo s plebiscitom napravila Nemčiji velika škoda...

Špijonažni proces pred Državnim sodiščem

Včeraj je pričela pred Državnim sodiščem razprava proti bivšemu vojaškemu dobavitelju v Novem Sadu, trgovcu Dragutinu Diniću, ki je obtožen špijonaže

Beograd, 16. septembra. AA. Davi ob 8. se je pričela pred državnim sodiščem za zaščito države razprava proti trgovcu Dragutinu Diniću iz Novega Sada rodom iz Kragujevca, ki je na podlagi obtožnice z dne 11. junija t. l. obtožen zaradi 3 dejanj po čl. 85 in 85 a kazenskega zakona. Obdolžen je, da je izročil neki sosedni državi dokument o nabavkah v zrakoplovstvu na račun reparacij iz l. 1927., zatem strogo zaupen akt ministrstva vojske in mornarice št. 270 o razporedu letalskih oddelkov. Te dokumente so našli v podstrešju njegove hiše in končno skico o vojaških objektih, ki so jo takisto našli v njegovi hiši.

Sodnemu senatu predseduje predsednik Državnega sodišča za zaščito države predsednik kasacije dr. Dušan Subotić, a senat tvorijo sodniki Vasa Petrović, Ljubomir Arneri, Bogdan Dikoković, Rajko Stamenković, dr. Josip Kavčič in Svetoslav Vukajnović. Državno tožilstvo zastopa Ivo Ucović, obtoženca pa branijo odvetniki Mihajlo Dojčinović iz Beograda ter dr. Radislav Ilić in dr. Mile Matić iz Novega Sada. Obtožbo zaradi prvih treh dejanj je državni tožitelj naknadno z obtožnico od 14. septembra razširil še na tri dejanja podkupovanja.

Po otvoritvi razprave je državni tožitelj Ucović zahteval, naj se celotna razprava zaradi državnih tajnosti proglasi za tajno. Senat se je umaknil k posvetu in sklenil, da se vrši čitanje zaupnih aktov v tajni seji, da pa se ostali del razprave vrši javno. Vrhu tega je senat sklenil, da Državno sodišče za zaščito države glede dejanj podkupovanja ni pristojno, ker niso v nobeni zvezi s prvimi tremi dejanji in da se naj zato ta predmet odstopi rednemu sodišču.

Po prečitani obtožnici je obtoženec prečital svojo obrambo. Priznal je, da si je nabavil prepis o dobavi reparacij, vendar ne v špijonažne svrhe, temveč zaradi svojih trgovskih poslov, ki jih je imel kot vojaški dobavitelj. Kar se tiče zaupnega akta o razporedu vojske na meji, izjavlja, da ga on nikdar ni imel in so ga mogli najti na podstrešju njegove hiše le na ta način, da ga je tjakaj položil kak njegov nasprotnik. O skici vojaških objektov, ki so jo našli na njegovem stanovanju pa je dejal, da ne predstavlja zaupnega akta ker so to splošno znani in vidni objekti, ki ne morejo predstavljati tajnosti in glede katerih se zato ne more govoriti, da tvorijo veleizdajo.

Ob 10.30 se je prešlo na čitanje zaupnih aktov in je bila razprava proglašena za tajno, zaradi česar je moralo občinstvo izprazniti dvorano. V tajni seji so bili zaslišani vojaški strokovnjaki, ki jih je določilo vojno ministrstvo, da se izjavijo o vojaški naravi teh aktov kot predmetov veleizdaje. Ta del razprave je trajal do 13.10.

Razprava je bila nato prekinjena in se bo nadaljevala jutri ob 8. Jutrišnja razprava bo javna.

Odmev Mussolinijevega govora v katoliških krogih

Odstranitev edinega »katoličana« iz vlade in sobotni Mussolinijev govor smatrajo za kršitev sporazuma z Vatikanom

Zagreb, 16. septembra. n. Katoliški list »Hrvatska straža« objavlja danes na čelu lista članek pod naslovom »Mussolini krši lateransko pogodbo.« v katerem navaja nekatere odstavke Mussolinijevega sobotnega govora in dostavlja, da so katoliški krogi zaradi Mussolinijevega govora zelo razburjeni, ker uvidevajo, da hoče Mussolini na svoj način tolmačiti lateranski sporazum. Ta sporazum je postal zaradi odkritega kršenja konkordata s strani italijanskih oblasti glede katoliške akcije že v marsikakem pogledu brezpredmeten. Papež je povdarjal, da ima po določbah novega konkordata moralna vzgoja mladine pripasti izključno katoliški cerkvi in da zahteva organizacija katoliške akcije popolnoma svobodno delovanje, toda italijanske oblasti skušajo izigravati jasne določbe konkordata. Pričakovalo se je, da bo italijanska vlada izvršila pogoje za dosego sporazuma v tem vprašanju, toda ona dopušča srdite napade ekstremnih fašistov na vatinkanske kroge v mnenju, da jih bo s tem zastrašila. Ker ta taktika ni uspela, je Mussolini pri rekonstrukciji vlade odstranil iz prosvetnega ministrstva državnega podtajnika in voditelja nacijonalnih katoličanov Matteja Gentilia, a v svojem sobotnem govoru je z vso ostrino povdaril načelno stališče fašistične vlade da pripada vzgoja mladine izključno državi. Ker je to stališče v odkritem nasprotju, ne samo s konkordatom, marveč tudi s splošnimi načeli katoliške cerkve, se mora na podlagi Mussolinijevega govora pričakovati nova poostritev latentnega spora med Vatikanom in fašistično vlado.

Kralj v Sarajevu

Sarajevo, 16. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je davi prispel iz Ilidže v Sarajevo, kjer si je ogledal pirotehniko. Odtod je odšel v tabor kralja Aleksandra I. Po obisku na vojaškem poveljstvu se je Nj. Vel. kralj vrnil z avtomobilom v Ilidže.

Kredit za pogozdovanje v Sloveniji

Beograd, 16. septembra p. Ministrstvo za šume in rude je odobrilo za pogozdovanje goličav v Sloveniji kredit v znesku 106.000 Din.

Zakon o avtorskem pravu pred VZS

Beograd, 16. sept. AA. Vrhovni zakonodajni svet je imel danes od 16. do 19. in pol sejo, ki sta ji prisostovala kot referenta v imenu ministrstva prosvete Janko Šuman, predsednik uprave za zaščito industrijske lastnine, za ministrstvo financ pa šef odseka Božidar Mijušković. V razpravi je bil zakon o avtorskem pravu. Prihodnja seja bo jutri 17. t. m. Na tej seji se bo nadaljevala razprava o istem predmetu.

Mestna ženska realna gimnazija preneha?

Že nekaj dni so se širile po mestu govorice, da bo mestna ženska realna gimnazija ukinjena, ker bo država prevzela vse dijakinje na svoje zavode, odnosno bo eno od obstoječih svojih ljubljanskih srednjih šol pretvorila v žensko realno gimnazijo. Država naj bi prevzela iz mestne službe tudi vse mlajše profesorje, preko 40 let stari pa bi bili penzijonirani. Mesto bi porabilo sedanje poslopje svojega ženskega srednješolskega zavoda za osnovno šolo.

Na magistratu o teh govoricah, ki so javnost zelo vznemirile, ni bilo dobiti nobenega avtentičnega pojasnila, tudi člani obč. sveta so izjavljali, da jim o vsem tem ni nič znano.

V nedeljskem »Slovencu« pa je obč. svetnik prof. Jarc objavil informacijo, ki te vesti v glavnem potrjuje. Profesor Jarc pravi v svojem poročilu:

»Letos poleti je mestna občina vladi stavila predlog, naj bi se izvršilo podržavljenje mestne ženske realne gimnazije tako, **da se izpremeni sedanja III. državna gimnazija v čisto žensko realno gimnazijo,** ki se ji naj priklopi, poleg učenk, ki obiskujejo sedaj II. državno realno gimnazijo, cela mestna ženska realna gimnazija. Učenk iz I. državne gimnazije in drž. realke ne bi kazalo pritegniti, ker sta to zavoda svoje vrste. Tako organiziran zavod bi štel 912 učenk z 20 razredi, na II. državni realni gimnaziji pa bi bilo 1012 učencev v 23 razredih. **Prehod naj bi se izvršil stopnjema,** in sicer bi se prevzeli prvo leto 2—4 nižji razredi, ostanek stopnjema. **Učiteljstvo bi se prevzelo po posebnem dogovoru in mesto bi tudi dalo potreben prostor še nekaj let na razpolago.**

O tem predlogu se bo odločilo te dni v prosvetnem ministrstvu v Beogradu. Če se sprejme, pomeni to za mestno občino prihranek letnih 1 milijona dinarjev in pridobitev poslopja za druge šolske namene.«

K temu smo izvedeli, da je tudi s strani prosvetnega oddelka bil stavljen tozadeven predlog ministrstvu prosvete in da je odgoditev pouka na ljubljanskih državnih realnih gimnazijah v zvezi z rešitvijo tega predloga. Pouk na mestni ženski realni gimnaziji se je pa medtem že pričel in na tem zavodu izjavljajo, da jim o vsem, kar poroča prof. Jarc, ni prav nič znano. Na mestni ženski realni gimnaziji je letos vpisanih 650 gojenk, mnogo pa so jih morali radi nedostatka prostora odkloniti.

Pričetek šolskega leta

Ljubljana, 16. septembra.

Na osnovnih, meščanskih in nekaterih srednjih šolah se je danes pričelo šolsko leto. Dopoldne so imele vse šole po cerkvah mašo. Nato so učenci po kratkih obvestilih glede šolskega pouka imeli prosto, tako da se pravi redni šolski pouk prične jutri.

Na humanistični gimnaziji in na obeh učiteljiščih se je tudi danes pričel šolski pouk. Na realki in realnih gimnazijah se pouk prične šele 23. t. m., ker se organizira za ženske poseben skupen oddelek, tako da bo na realnih gimnazijah in realki odpravljena koedukacija deklic z dečki. Pojavile so se nekatere težkoče in v Beograd je odšla posebna deputacija, da bi se odredba prosvetnega ministra ukinila in da naj bi še nadalje ostala koedukacija.

Naval v prve razrede srednjih šol je bil letos velik. Na vseh šolah se je zelo pomnožilo število učencev napram lani. V prvi razred realne gimnazije na Poljanah se je vpisalo do 240 učencev, med temi nad 90 učenk. Tudi realna gimnazija v Beethovenovi ulici beleži večji naraščaj. Vpisalo se je v I. razred 93 učencev. Velik je bil naval v I. razred humanistične gimnazije v Tomanovi ulici, kjer se je vpisalo do 180 učencev. Tudi realka beleži večji naraščaj, toda razmeroma manjšega nego gimnazije. Na mestnem liceju se je danes pričel redni pouk. V prvi razred licejske gimnazije se je vpisalo 114 učenk in je letos prirastek zelo znaten napram leta 1928.

Samomor finančnega stražnika na Sušaku

Sušak, 16. sept. č. Davi se je v Orahovici v bifeju, ki je last soproge dr. Maduniča, ustrelil finančni stražnik Martinac. Ob 5.30 zjutraj je prišel pred trgovino in zahteval, naj mu odpro. Madonićeva, ki mu je odprla in ki je bila napol oblečena, je odšla v svojo sobo, da bi se oblekla. Martinac je šel za njo v njeno sobo in se vsedel na malo posteljo, postavil karabinko med noge ter jo pričel prazniti. Madonićeva ga je prosila, naj preneha s svojim delom in ko je videla, da se še dalje igra s puško, je priskočila, da bi mu jo iztrgala. Predno pa je mogla doseči puško, je Martinac že sprožil in se zgrudil na posteljo. Zdravniška komisija je ugotovila, da ga je strel pogodil v levo stran prsi ter je krogla izstopila na hrbtu, prodrla skozi zid v sosednjo sobo, kjer je razbila šipo okna. Smrt je morala nastopiti po par trenutkih. Pri telesni preiskavi niso našli pri mrtvecu niti listnice, niti nobenih papirjev. Baje je že preje govoril, da ne more več živeti, ker ga nekaj tiščí, iz česar sklepajo, da se je že davno pripravljal na samomor.

Umor v sodni palači v Parizu

Pariz, 16. septembra. s. 43letni trgovski zastopnik Filip Onel je danes v justični palači netrelil direktorja sodnega urada za agnosciranje Baylea. Policisti, ki so slišali revolverske strele, so morilca po kratkem zasledovanju prijeli. Onel je izjavil, da je svoj čin izvršil iz maščevalnosti, ker je Bayle svoj čas dal o njem neugodno poročilo.

CMD in njeno obrambno delovanje

Velika bilanca naše šolske družbe na 40. redni glavni skupščini v Kranju

Včerajšnji »Ponedeljek« je prinesel obsežnejšo zunanjo sliko nenavadno lepo uspele 40. redne glavne skupščine CMD, ki se je v nedeljo vršila v Kranju. V naslednjem prinašamo danes podrobna poročila društvenih funkcijonarjev, da s tem podamo slovenski narodno zavedni javnosti čim popolnejšo sliko, kako naša stara, mnogo preizkušena in venomer žilava narodno obrambna družba deluje in hvala bogu zopet lepo napreduje. Želimo samo, da bi ta poročila zbila poslednji predsodek posameznih mlačnežev, ki delovanja Družbe iz umljivih razlogov ne poznajo, in da bi poživila ono močno narodno zavest in požrtvovalnost, s katero smo pred vojno ustvarili čudeže. Posebno naša mladina naj bi zopet postala avantgarda pravega tvornega nacijonalizma, ki se dejansko izpolnjuje v sleherni obrambni akciji naše šolske družbe.

Zbrali so se v Kranju stari, neomajno zvesti narodnjaki in narodne žene, po številu daleko nad sto in iz najrazličnejših krajev Slovenije. To so oni naši pijonirji iz trdih predvojnih bojev, ki tudi po ujedinjenju z mladostnim idealizmom visoko dvigajo prapor CMD in z zgledno požrtvovalnostjo dramijo mlajši rod k delu in pojmovanju ogromnih nalog za reševanje onega našega življa, ki mu preti poguba. Kranj je te naše vzornike sprejel s toplo simpatijo v svojo sredo, kakor zna le to naše najbolj zavedno mesto. S hiš so plapolale mogočne trobojke, a k sprejemu jutranjega vlaka na kolodvoru so se zbrali člani in članice vseh narodnih organizacij s šolsko mladino vred. V lepem sprevodu so Kranjčani povedli delegate skozi svojo trdnjavo pred spomenik kralja Petra, kjer je vodstvo CMD z lovorjevim vencem počastilo spomin na Velikega Osvoboditelja, in nato na pokopališče, kjer so se skupščinarji ob zanosnem nagovoru prof. Kolarja poklonili manom Franceta Prešerna, Simona Jenka, dobrotnika Babiča, dekana Koblarja in župnika Berceta.

V zgornji dvorani Narodnega doma se je nato vršil zaupni shod, ki ga je vodil prvomestnik notar Hudovernik in so mu poleg vseh družbinih funkcijonarjev prisostvovali častni družbeniki, pokrovitelji in obrambni skladarji ter poverjeni podružnični zastopniki. Dobro poldrugo uro so trajala ta važna zaupna posvetovanja, a sklenjeni so bili na njih čvrsti načrti za cela leta bodočega delovanja.

Pozdrav in poročilo prvomestnika

40. redno glavno skupščino je nato otvoril prvomestnik Hudovernik z naslednjim govorom:

Častita skupščina! Velecenjene dame! Velecenjeni gospodje! Pozdravljam vas ob 40. veliki skupščini Ciril-Metodove družbe, ki se letos vrši v starodavnem mestu Kranju, ki je vedno visoko držal narodni prapor in ni nikdar omahoval, tudi ne v najhujših časih nemškega pritiska in zatiranja in ki je od nekdaj glede rodoljubja, narodne požrtvovalnosti in zavesti vzor vsem slovenskim mestom.

Pozdravljam vas vse, ki ste se danes zbrali na našem zborovanju, da vam položimo račun o našem vseslovenskem obrambnem delovanju osobito pa mi je čast pozdraviti gospe in gospode: dolgoletno predsednico kranjske ženske CMD Slavo Šavnikovo, Šentjurčevo mamo iz Trboveljc, ki ni manjkala še na nobeni glavni skupščini, sreskega poglavarja Znidarčiča, župana Pirca, dr. Wilfana, sokolskega starosto Janka Sajovica predsednika Narodne čitalnice dr Stanka Sajovica in ravnatelja gimnazije Ivana Kočnika.

Dne 8. avgusta 1895. se je vršila v vašem mestu 10. glavna skupščina. Čez 34 let smo danes zopet v vaši sredi. Leta 1886. ustanovljena je naša družba ves čas svojega več nego 40-letnega delovanja vedno stremela za tem, da podpre našo deco v obmejnih in narodno ogroženih krajih pred potujčenjem in vzgoji krepak rod slovenskih značajnikov. Družba je tudi v preteklem letu, zavedajoča se svoje vzvišene naloge, krepko delovala, v kolikor so jej to dopuščala gmotna sredstva. **Podružnic smo imeli v minulem letu 82,** njihovo število se je torej pomnožilo za 6. Prvenstvo med njimi pristoja šentpeterski ženski podružnici v Ljubljani, ki je prispevala lani 23.226 Din. Zahvaljujem se tej podružnici, pa tudi vsem drugim podružnicam, ki so delovale na kateri koli način v prospeh družbe, ter jih naprošam, da bi nas tudi v bodoče krepko podpirale. Čim več bomo imeli gmotnih sredstev na razpolago, tim večji bo uspeh našega dela.

V minulem letu je

umrlo mnogo naših prijateljev in podpornikov,

tako dr. Ivan Dimnik, odvetnik v Krškem, več let odbornik tamošnje podružnice, gospa Zofija Haringova v Črnomlju, bivša večletna predsednica podružnice, Matko Kante, okrajni šolski nadzornik v p., ustanoviteli podružnice v Sežani, bil je veliko let v nadzorništvu CMD, gdč. Helena Baydkova, posestnica v Ljubljani, dolgoletna odbornica in tajnica šentpeterske ženske podružnice ter častna članica naše družbe, ki nam je v svoji oporoki volila 25.000 Din, dr. Anton Schiffrer, zdravnik v Ribnici, nekaj časa podružnice v Ribnici, gospa Ana Hudovernikova, notarieva soproga v Ljubljani, dolgoletna odbornica mestne ženske podružnice v Ljubljani, Martin Zarnik, nadučitelj v p., večletni predsednik podružnici v Ilirski Bistrici, gospa Matilda Grossmanova, odvetnikova soproga v Ljutomeru, večletna predsednica tamošnji ženski podružnici, dr. Karel Grossman, odvetnik v Ljutomeru, Fran Brinar, nadučitelj v p. v Gotovljah pri Žalcu, večletni odbornik podružnice, mag. phar. Jakob Radoslav Hočevar, lekarnar na Vrhniki, odbornik in blagajnik podružnice v Cerkljah, Janko Golob, šolski upravitelj v Šent-Jerneju, večletni predsednik podružnice, Rudolf Binter, višji davčni upravitelj v Ljubljani, ki je bil nekaj let odbornik moške podružnice v Kamniku, Fran Hmelj, trgovec in posestnik v Radečah pri Zidanem mostu, večletni predsednik podružnice, Fran Vajda, profesor na mornarski akademiji v Dubrovniku, dr. Gregor Žerjav, minister n. r. in bivši narodni poslanec, večletni tajnik pri naši družbi, dr. Vane Radej, ustanovitelj podružnice na Bregu pri Celju, Pavel Zupet, mesar in gostilničar v Škocjanu, ustanovitelj ondotne podružnice, Janko Knapič, šolski upravitelj v p. na Vidmu ob Savi, Milan Jenčič, tovarnar v Mengšu, bivši odbornik podružnice v Mengšu ter redni podpornik naše družbe, in Fran Vrečko, šolski ravnatelj v pok. in župan v Slovenjgradcu, večletni predsednik ondotne moške podružnice.

Vse te in druge umrle dobrotnike in podpornike, katerih imena mi niso znana ohranimo v blagem spominu, vas pa, častita gospoda, naprošam, da blagovolite vstati s svojih sedežev ter jim zaklicati: »Slava!«

Častita gospoda! Če ste sledili našim poročilom na zaupnem zborovanju, ste morali priti do prepričanja, da je

družba sv. Cirila in Metoda danes bolj potrebna nego je bila kdaj in vredna vsestranske podpore.

Delovanje naše družbe je intenzivno in dosledno, naravno je pa take vrste, da se v javnosti in to osobito v novinah ne moremo baviti ž njim, ker bi s tem dobri stvari več škodovali nego koristili, in naše nasprotnike opozorili, kako delujemo, da zaprečimo njih nakane. Resno moramo pa razmotrivati — s tem razmotrivanjem pa se morajo pečati tudi naše podružnice in vsi prijatelji obrambnega dela — kako bi mogli zvišati naše redne dohodke.

V tem pogledu se mora v prvo pomnožiti število naših podružnic, ki naj bodo glavni vir našim rednim dohodkom. Zato mora biti našim rodoljubom prva briga, da ustanovijo v vseh večjih krajih, kjer jih še ni, podružnice. Stvar podružnic pa je, da premišljujejo, kako bi se dali dohodki pomnožiti, da prirejajo veselice, cvetlične dneve, kegljanje na dobitke itd. Ali ni sramota za nas da štejemo komaj 82 podružnic, dočim jih je imel nemški Šulferajn-Südmark minulo leto 1300? — To nemško bojno društvo prireja vsako leto majniško in božično zbirko. Majniška zbirka mu je nesla 102.141 šilingov, božična zbirka pa 22.906. Majniška zbirka se zbira po vseh avstrijskih šolah. Ali pa se zmenijo naše slovenske šole za našo družbo, ki v prvi meri deluje v prilog slovenskim otrokom? Božična zbirka naj se zbira pr. vseh znanih rodoljubih, ki vedo ceniti in uvažujejo obrambno delo.

Naši nasprotniki na severu ne mirujejo in so se z vso silo vrgli na našo severno mejo. V bližini naših obmejnih postojank gradijo nova šolska poslopja, v katera skušajo zvabiti našo deco. Vse svoje denarne sile koncentrujejo na našo mejo. Da ne bi zgubili stika z našimi državljani nemške narodnosti, so ustanovili takozvano

»jungdeutsche Grenzlandstelle des deutschen Schulvereines Südmark«.

V tej delujejo večinoma mladi ljudje, večinoma nemški akademiki, ki prepotujejo obmejne kraje in bodrijo svoje rojake v naših krajih. Tako so lansko leto potovali v kočevske kraje ter stopili v zvezo z nemškimi svojimi rojaki. O tem seveda ni prišlo ničesar v javnost.

Hudo je zadelo Nemce, da so bili pri lanskih občinskih volitvah na Koroškem izvoljeni iz srede narodnih Slovencev v 19 občinah slovenski, zavedni župani, da Koroški Slovenci vzdržujejo nad 40 izobraževalnih društev ki krepko delujejo.

Seveda Nemci v svoji nestrpnosti delajo na Koroškem razliko med narodnimi, zavednimi Slovenci in tako zvanimi »heimattreue Windische«, kakor da ti ne bi bili eden in isti narod. Da pospešijo germanizacjo v narodno mešanih krajih na Koroškem, so pričeli z naseljevalno akcijo ter naseljujejo v teh krajih nemške prebivalce iz rajha, slično, kakor je to svojčas delala »Südmarka« v Šent Ilju. Ravnotako skrbijo za naraščaj na nemških uradnikih in duhovnikih ki naj zavzemajo mesta v narodno ogroženih krajih. Ti Nemci pa še vedno kričijo, da nimajo dovolj sredstev za ugonobitev slovenske iredente na Koroškem.

Vse to, kar sem povedal, je le površna slika delovanja nemškega šulferajna Südmark v naših obmejnih krajih.

To njih postopanje zahteva naš najodločnejši odpor. Ali bomo pa kaj dosegli? Bomo nekaj in moramo veliko do eči, ali to je odvisno od vas, častiti skupščinarji. Čim bolj boste družbo podpirali in čim več gmotnih sredstev ji boste dali na razpolago, tem večji bodo naši uspehi.

Ne morem pa boljše zaključiti svojega poročila, kakor da navedem besede našega dr. Ivana Tavčarja, ki je spregovoril na skupščini leta 1920. v Ljubljani »Kakor danes stvari stoje, mora Družba ne samo obstati, temveč delati mora s podvojeno močjo, okrepiti se mora še bolj, kajti delo, ki jo še čaka, je ogromno in neodložljivo, zato kličem vsem častitim skupščinarjem: Na delo za družbo sv. Cirila in Metoda!« (Živo odobravanje.)

Skupščinarje so iskreno pozdravili kranjski predstavniki, tako: sreski poglavar vl. sv. Žnidaršič, župan Pirc, gimnazijski ravnatelj Košnik, sokolski starosta Janko Sajovic, predsednik Narodne čitalnice dr. Stanko Sajovic in zastopnik CMD za Jesenice, Savo in Javornik g. Bokal.

Poročilo glavnega tajnika

Tajnik družbe inž. Mačkovšek je nato ob splošni pozornosti podal naslednje poročilo:

Slavna skupščina! Iz poročil na zaupnem shodu, ki se je vršil danes pred glavno skupščino, smo videli v žarki luči neznosne razmere za našimi mejami in občutili z drhtečim srcem vse silno trpljenje naših zamejnih rojakov. Ni nam zato treba ponovno ta dejstva v podrobno ugotavljati, marveč konstatiramo v splošnem: **Onstran Snežnika uničevanje našega življa, onstran Karavank iste namere, le bolj v hinavščino zavite.**

Vse to pada po našem hrbtu, čeprav moramo na drugi strani ugotoviti izredno pripravljenost naše uprave, da n. pr. tudi v šolskem vrašanju postopa prav benevolentno napram manjšinam v naši državi. Saj je znano, da je n. pr. nemško šolstvo v Vojvodini ustvarila šele Jugoslavija. Pa tudi manjšinsko šolstvo v Sloveniji nam nudi zelo interesantno sliko. Dočim je tajnikovo poročilo na lanskoletni glavni skupščini omenjalo, da imajo naši Nemci 35 šol, v katerih se vrši pouk v nemščini, je to število letos (šolsko leto 1928-29) narastlo na 40.

Mislim, da je dobro, ako te šole izrecno ugotovimo: Apače deška in dekliška, Stogovci, Lokavec, Št. Ilj, Maribor deška in dekliška, Fikšinci in Kramarovci v Prekmurju, Jesenice na Gorenjskem, Črmošnjice, Laze, Poljane, Smuka, Štale, Podstenice, Dolenja Topla reber, Vrčice, Planina, Borovec, Kočevje, Koč, Reka, Koprivnik, Livold, Mozelj, Nemška Loka, Polom, Stara cerkev, Stari log in Štalcarji; razven tega je nemška šola v Ljubljani ter povsem nemške šole, na katerih se morajo učiti tudi slovenski otroci, v naslednjih krajih na Kočevskem, Gotenica, Grčarice, Onek, Ovčjak, Reichenau, Spodnji Log, Stari breg, Svetli potok in Verdreng. Vidimo tedaj, da je tako severna meja povsod, kjer je kaj pravih Nemcev oskrbljena z nemškim poukom, posebno pa še kočevski otok. Od 10 povsem nemških šol ima le ona v Spodnjem logu nad 40 učencev, nikjer pa ni nad 40 Nemcev na eni izmed omenjenih šol, kar nam kaže naslednja razpredelnica:

nemška šola v	število Nemcev	število Slovencev	skupaj
Gotenici	33	2	35
Grčarice	30	8	38
Onek	32	—	32
Ovčjak	9	3	12
Rreichenau	16	—	16
Sp. Log	38	3	41
Stari breg	31	2	33
Svetli potok	19	2	21
Verdreng	20	8	28
Ljubljana	39	—	39
Skupaj	267	28	295

Povprečno ne pride torej na eno gornjih nemških šo niti polnih 30 učencev, od katerih je pa zopet 10% Slovencev.

Zanimivo je nadalje dejstvo, da se je na nemških šolah pomnožilo tudi število učiteljev Nemcev in sicer od 20 lanskega leta na 21 v šolskem letu 1928-29.

To je potrebno povdariti posebno še radi tega, ker vidimo onstran Snežnika zadnje slovenske učitelje na poti v notranjost Italije in ko koroški mogotci nočejo sprejeti več nobenega slovensk. učitelja v službovanje ter je edini učitej Sovenec na Koroškem zaposlen še vedno na povsem nemškem ozemju.

V Prekmurju imamo nadalje še 16 osnovnih šol, kjer se madžarski otroci lahko podučujejo v **madžarščini.**

V organizaciji Družbe lahko zaznamujemo ponoven porast delujočih podružnic; dočim je bilo l. 1926 njih število še 72, so se naslednje leto dvignile na 76, leta 1928. pa na 82; od teh jih odpade na bivšo Štajersko 43, ki so prispevale 35% vseh podružničnih prispevkov; na nekdanjo Kranjsko odpade 39 podružnic, ki so prispevale ostalih 65% podružničnih prispevkov; od slednjih deluje 8 podružnic v Ljubljani, ki so same dale 43% podružničnih prispevkov.

Napram časom pred vojno pa smo vendar precej zaostali. Glavna družba ne more več publicirati vidnih ciljev, kot je to bilo možno svojčas.

Ciril Metodova družba je bila dobro organizirana. Organizacija ima svojo tradicijo, po večini že preizkušene veterane. Vendar pa bi naj podružnice vršile nekatere posebne naloge. Premalo je namreč samo nabiranje za neke oddaljene cilje; vsaka podružnica imej po predlogu g. dr. A. Dolarja poleg splošne naloge, kakor jo imajo druge podružnice, še svojo lastno nalogo, ki si jo v dogovoru z vodstvom sama izbere, bodisi izvršitev kakih krajevnih potreb ali kjer za to ni nujnosti, pa si izbere kak obmejni kraj v svoje posebno varstvo. V ta namen bi se smel po določenem ključu porabiti del nabranih dohodkov, po priliki prejme celo od centrale posebne prispevke. Tako bi zanimanje oživelo, člani vidijo cilj pred seboj, vzdržujejo živahne stike s svojimi varovanci. Ta princip delitve dela so izvajali Nemci.

Glavna družba le želi, da bi si v tem pogledu podružnice izbrale v dogovoru z vodstvom svoja specijalna področja.

Z veseljem lahko povdarim, da je glavna Družba v preteklem poslovnem letu svojo skrb razširila v več pravcih, s tem pa je seveda prevzela tudi precejšnje nove obveze. Izpolnjevala jih bo lahko le, če jo bodo podružnice podprle gmotno in moralno. V programu ima glavna družba še vse polno važnih in koristnih ukrepov, ki čakajo ureničenja in že se pojavljajo nove nujne zahteve; to pot pri naših izseljencih v zapadni Evropi; naše nove kolonije v Belgiji, Franciji in Holandiji potrebujejo nujnega kulturnega stika s svojo domovino in tudi zasilne šole in potovalni učitelji bodo potrebni, da ne ostanejo navezani edinole na sebe ti naši emigranti.

Da se tako bližnjim, kot daljnim našim rojakom vsaj malo olajša njih gorje, moramo naše delo še bolj podkrepiti. (Splošno pritrjevanje.)

Imovinsko stanje CMD

Blagajnik dr. Janko Kersnik je podal naslednjo pregledno sliko premoženjskega stanja CMD:

— Denarni uspeh leta 1928. še vedno ni zadovoljiv, dasi je ugodnejši od prejšnjega leta.

Dohodki so znašali 894.091.23 Din in s tem porastli napram 1927. za 29.547.70 Din.

Ker so bili v preteklem letu izredni prejemki na volilih in pr raznih skladih malenkostni ter smo povsem izgubili prej redne, znatne dohodke od družbinih vžigalic, moramo vsekakor ugotoviti pri splošnem pregledu vsaj delni napredek.

Delavnih podružnic je bilo lani 82, torej šest več kakor prejšnje leto. A vendar: leta 1913. je bilo na sedanjem teritoriju Slovenije delavnih 171 podružnic. Lani so podružnice zbrale 176.680 dinarjev, za 28.748 Din več kakor predlanskim, kar je lep napredek. Vendar citirana vsota še daleko ne dosega zneska, nabranega od predvojnih 171 podružnic na slovenskem teritoriju naše sedanje države, ki je znašal nad 40.000 zlatih kron. Ako te valorizíramo, vidimo, da še ni dosežena niti polovica predvojnega uspeha.

Med vsemi podružnicami prednjači zopet šentpeterska ženska podružnica v Ljubljani z zneskom 23.826.45 Din. Sledi ji mestna podružnica v Ljubljani s 17 043.10 Din. Med drugimi so poslale družbini blagajni: šentpeterska moška podružnica v Ljubljani 14 007.20 Din, šentjakobsko-trnovska moška podružnica v Ljubljani 9.346.30 dinarjev, Sava, Javornik, Koroška Bela 9.022.36 dinarjev, Ptuj (moška) 8.000 Din in ženska 8.000 dinarjev, Šiška (ženska 5.721.30 Din, šentjakobsko-trnovska ženska podr. v Ljubljani 5.055.25 dinarjev, Novo mesto (ženska) 4.767 Din. Pa tudi mnogo manjših podružnic se je odzvalo častno. Vsem delujočim podružnicam izrekamo toplo priznanje in zahvalo.

Nabiralniki so nabrali družbi 5.125.65 Din, za 2.887 Din več ko 1927. Razpečevanje družbinega blaga se je v letu 1928. začelo razveseljivo razvijati. Za razglednice smo prejeli 38.339.21 Din in tako napredovali napram 1927 za 26.280.41 Din. Narodni kolek je naklonil 1.087.40 Din, računskih listkov se je razpečalo za 1.310 Din. Družba je prejela za koledar 1928. 45.532 Din. Posamezni napredki so tudi v večji meri uspeh delovanja posameznih agilnih podružnic.

Izdatki v letu 1928. so dosegli 930.358.54 Din in so se zvišali napram 1927. za 43.995.13 Din. Za osnovne šole in otroške vrtce se je izdalo 609.180.82 Din. Podpore obmejnim šolam za učila, šolske in mladinske knjige, božičnice so znašale 72.091.91 Din. V primeri z letom 1927. so ti stroški narastli za 25.675.61 Din. Ti zneski so bili razdani šolskim otrokom ob naši štajerski meji in v Prekmurju. Nujno potrebne bi bile pač še neprimerno višje vsote. Toda družbino vodstvo mora štediti, s težkim srcem sme upoštevati le najnujnejše potrebe, da vzdrži družbino premoženje kolikor možno neokrnjeno.

Med stroški še povdarjamo prispevek za važni manjšinski institut 14.400 Din in izdatke za vzdrževanje družbinih hiš po 18.300.67 Din.

Čista imovina je znašala ob koncu l. 1928. 1,266.211.14 Din. Proti stanju ob koncu leta 1927. se je zmanjšala za 12.400.20 Din.

Pokojninski sklad se je v preteklem letu pomnožil za 15.118.67 Din ter se s tem dvignil na 249.775.51 Din.

Celokupna imovina, t. j. čista imovina in pokojninski sklad izkazuje dne 31. decembra 1928. 1,515.986.65 Din ter se je zvišala v minulem poslovnem letu za 2.718.47 Din.

V imenu nadzorstva je dr. Vladimir Ravnihar kratko ugotovil vzorni red v poslovanju blagajne. S soglasnim odobravanjem je bil odboru podan absolutorij, pisarni pa izrečena pohvala za vzorno knjigovodstvo. Najlepša zaupnica pa je bila vodstvu CMD izkazana s tem, da je brez vsake debate bilo v celoti poverjeno za nadaljno upravo. Edina izprememba je v tem, da je v nadzorstvo vstopil na mesto pokojnega Matka Kanteta šolski upravitelj Jamšek z Brega pri Ptuju, njegovo dosedanje mesto v vodstvu pa je zasedel sreski nadzornik Ivan Tomažič iz Maribora.

Proračun za leto 1930. navaja naslednje postavke: za osnove šole in otroške vrtce 800.000 Din, za družbena posestva 40.000 dinarjev, manjšinski institut 14.400 Din, podpore raznim šolam, za knjige, učila, božičnice in druge podpore 120.000 Din, pokojninski sklad 60.000 Din, razni stroški 160.000 Din, skupaj 1,194.400 Din. Soglasno sprejeto.

Zaključek

Prvomestnik je še prečital pozdravne brzojavke in pismo župnika Ivana Vrhovnika iz Rogaške Slatine, nakar je bila glavna skupščina v popolni harmoniji številno navzočih zaključena.

Skupno kosilo se je vršilo v primerno opremljeni telovadnici Narodnega doma in tu je po napitnicah prvomestnika, domačega župana Pirca in družbinega blagajnika dr. Kersnika podal vodstvu CMD in vsem skupščinarjem najlepšo čestiko Kranjčanov: tri tisočake za novi sklad prvega prvomestnika msgr. Toma Zupana, ki bo v kratkem praznoval 90-letnico.

Popoldne se je posebna deputacija z glavnimi funkcijonarji CMD odpeljala na Okroglo, da se pokloni msgr. Zupanu, a z večernimi vlaki so se skupščinarji odpravili iz Kranja, vsi kar vidno zadovoljni nad krasnim uspehom družbinega praznika.

Konvencija o vzdrževanju mejnikov na italijanski meji

Beograd, 16. sept. AA. Danes opoldne sta zastopnik ministra zunanjih poslov, minister brez portfelja dr. Kosta Kumanudi in italijanski poslanik v Beogradu Galli podpisala konvencijo o vzdrževanju in varstvu državnih mejnikov na meji med Jugoslavijo in Italijo. Konvencijo je sestavila mešana komisija, ki so jo tvorili od naše strani gg. Ljuba Bakotić, administrativni pomočnik ministra zunanjih poslov, Milovanović, šef odseka ministrstva zunanjih poslov in polkovnik Aleksander Petrović, a z italijanske strani poslanik Galli, svetnik italijanskega poslaništva Petrucci in italijanski vojaški odposlanec Prasca.

Minister trgovine se vrnil v Beograd

Beograd, 16. septembra. AA. Minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrović se je davi vrnil iz Zagreba v Beograd.

Veterinarski kongres balkanskih držav

Beograd, 16. septembra. n. Dne 20. t. m. bo otvorjen v Bukarešti veterinarski kongres balkanskih držav, ki bo razpravljal o pobijanju živinskih kug. Našo državo bosta zastopala na kongresu univ. prof. dr. Štefan Plasaj iz Zagreba ter veterinarski inšpektor dr. Anton Vuković iz Sarajeva.

Nakup plemenskih žrebcev

Beograd, 16. septembra. AA. Minister poljedelstva je imenoval posebno komisijo za nakup plemenskih žrebcev in oslov. Nakup prve partije se bo izvršil v državi, dočim bo ostali del plemenskih žrebcev nakupljen v inozemstvu. Kredit za nakup je že odobren. Nakupljeni žrebci se bodo oddali v žrebčarne, oziroma v selekcijske postaje. Plemenski osli se bodo nabavili v Dalmaciji in v primorsko - krajiški oblasti.

Rumunski zadružni strokovnjak v Beogradu

Beograd, 16. septembra. AA. Snoči je prispel v Beograd sloviti rumunski gospodarski strokovnjak in zadružni ekspert prof. Topomjan. Na postaji so ga pozdravili zastopniki Glavnega saveza srbskih zemljoradniških zadrug, čigar gost bo prof. Topomjan tekom svojega bivanja v Beogradu. Na kongresu zadrug, ki bo otvorjen 19. t. m., bo prof. Topomjan predaval o zadružnem pokretu in o bodočnosti zadružništva sploh.

Hmeljski trg

Žatec, 16. septembra. h. Živahno naku[illegible]vanje pri kmetih na deželi se nadaljuje pri nespremenjeni tendenci. Cene na deželi 800 do 625 Kč.

Naši kraji in ljudje

Veličastno sokolsko slavje na Viču

Jubilejni župni zlet ljubljanske sokolske župe — Proslava 20-letnice Sokola na Viču — Lepo uspela javna telovadba — Krasni nastop vojaštva, manifestativen pohod Sokolov v Ljubljani in Viču

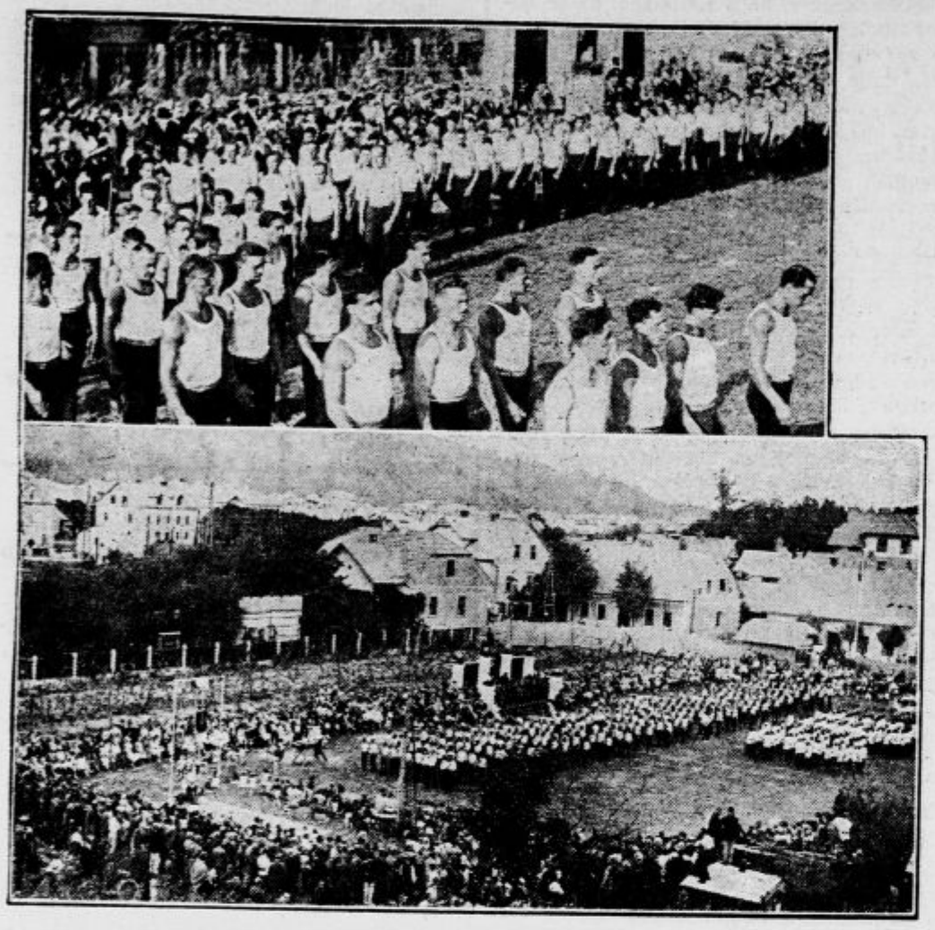

Zgoraj: Odhod članov po nastopu s prostimi vajami za vsesokolski zlet v Beogradu l. 1930. Spodaj: Pogled na zletni prostor pri nagovoru br. Marolta.

Ko se je l. 1909 ustanovila po inicijativi br. dr. Pestotnika v Ljubljani prva slovenska sokolska župa, so ji naslednje leto sledile še ostale slične formacije. V Ljubljani sta bili dve župi: Ljubljana in Ljubljana I. ki sta pred vojno in še nekaj let po vojni delovale vsaka zase v svojem odrejenem okolišu, dokler se ni leta 1926. izvršila združitev obeh v eno celoto. Še isto leto je bil prirejen župni zlet v Ljubljani na Taboru, ki pa ga je pokvarilo slabo vreme. Zato je bilo temboljpozdraviti misel, da se priredi letos ob priliki **20 letnice sokolskega društva na Viču** v bližini Ljubljane večja sokolska prireditev, kjer naj sodelujejo vse edinice ljubljanske župe. Pomen župnega zleta je bil tudi ta, da je nudil sokolskim strokovnjakom priliko prve večje preizkušnje župne sile in tehnične izvežbanosti. Zato je bila z zletom združena tudi tekma na orodju in v lahki atletiki.

V splošnem moramo reči, da je prireditev v celoti **zelo lepo uspela.** Celokupno članstvo viškega Sokola je pripravilo vse za gladek potek prireditve. Pohvaliti pa moramo tudi vsa župna društva, ki so se zleta udeležila, in pokazala dobro razumevanje stavljene naloge ter olajšala s točnostjo nikakor lahko nalogo župnega tehničnega vodstva. Vendar iz časovnih ozirov v bodoče ne kaže združevati pri tako veliki župi kakor je ljubljanska, tekem z ostalim javnim telovadnim nastopom. Četudi so se tekme pričele točno ob 6. zjutraj, so vendar deloma zavlekle poskuse za popoldanski nastop oziroma ovirale prihod in odhod nastopajočih oddelkov.

Župni zlet se je prav za prav pričel že v soboto, ko se je vršila na Viču zvečer seja župnega sodniškega zbora, ki je določil vse potrebno za tekme naslednji dan. V nedeljo točno ob 6. se je pričelo z **orodno tekmo,** medtem, ko se je moralo lahkoatletično tekmovanje zaradi nezadostnega prostora odložiti na kak drug dan, ki bo kasneje določen.

O rezultatu tekem bomo poročali, ko bodo zaključena štetja točk in objavljeni uspehi posameznikov. Zunanja društva se premalo zanimajo za to važno panogo sokolskega udejstvovanja in se bo društvom morala dati večkrat prilika izvršiti lažje tekme po okrožjih, da se ta vrsta dela poglobi.

Sokolstvo se je zbralo popoldne **pred Mestnim domom** in je odkorakalo z železničarsko godbo »Sloga« na čelu po glavnih mestnih ulicah v Rožno dolino in na Vič, kjer je bil pred šolo razhod. Sprevod sam so tvorili: konjenica, savezno odposlanstvo s praporom JSS, župno starešinstvo, četa topničarskega polka, dalje 360 članov ljubljanske župe v krojih, baterija 16. art. polka in pol čete oddelka strojnih pušk. V sprevodu ni sodeloval niti naraščaj niti deca temveč so vsi ti oddelki z ženskim članstvom vred pričakovali povorko na Viču. Zanimiva je bila razporeditev vsega sprevoda po društvih, ki so nesla svoje sokolske prapore pred seboj, tako da je zadobil s tem sprevod zelo pestro lice.. Potek sprevoda, njega tempo in pohod je bil izvrsten in utis na javnost najboljši.

Javna telovadba je bila napovedana na 15.30. Že mnogo pred napovedanim časom je obilo občinstvo popolnoma napolnilo ves obširni zletni prostor in lahko cenimo maso gledalcev na 4—5 tisoč ljudi. Na častni tribuni smo opazili med drugimi zastopnika velikega župana **g. dr. Svetka,** komandanta Dravske divizije, **g. generala Savo Tripkovića,** predsednika višjega deželnega sodišča **g. dr. Rogino,** zastopnika direktorja državnih železnic, inspektorja **Zupanича,** delegata mestne občine ljubljanske **g. dr. Rupnika,** župana viške občine **g. Petrovčiča** komandanta 16. art. polka, polkovnika Čedo **Jovanovića,** 52 pešpolka, polk. g. **Bulića,** zastopnika žandarmerije g. majoria **Dekvala,** podstarosto JSS br. **Kajzela, dr. Fuxa, dr. Murnika,** itd. itd. Navzoč je bil tudi ustanovitelj viškega Sokola in njega zaslužni podpornik **br. Avgust Praprotnik,** zastopnik »Tabora« **br. Turk,** glavni urednik »Jutra« in predsednik UJN **g. Stanko Virant,** itd

Pestri vzpored župnega zleta je otvorilo po izvršenem koncertu železničarske godbe župno moško članstvo, ki je nastopilo strumnih korakov k izvedbi beograjskih prostih vaj. Vsen 140 telovadečih se je vsestransko potrudilo, da je ta točka lepo izpadla. Videlo pa se je, da navežbanost ni bila pri vseh telovadcih ista in da bo treba še mnogo piljenja, da bodo vaje zrele za vsesokolski zlet v Beogradu. Burno pozdravljeni so telovadci napravili prostor **moški deci,** ki je po številu 140 prikorakala v štirih oddelkih na vežbališče in strumno odvežbala svoje tri proste vaje. Izvedbo lahko imenujemo prav vzorno, le par premajhnih dečkov je nekoliko motilo drugače zelo enotno izvedbo. Priporočljivo bi bilo, da se drugič dece pod 7 letom ne pripusti na večje nastope. Nato sledeč **nastop ženske dece** nas po številu nikakor ne more zadovoljiti. Nastopilo je le 98 deklic, ki so sicer dobro odvežbale troje vaj. Izvenljubljanska društva res ne morejo pripeljati dece s seboj na zlet, toda sama Ljubljana ima mnogo več dece, kot jo je nastopilo! Drugič naj se posveti tem vprašanjem večjo važnost. Takoj po ženski deci se je vršila **orodna telovadba,** kjer je nastopilo 11 vrst, moški naraščaj pa je zaigral »Odbijanje«, ki vpričo orodne telovadbe ni prišla do prave veljave.

Po orodni telovadbi je nastopilo **84 naraščajnic** in prav lepo in elegantno odvežbalo **dvoje vaj za Beograd,** ki nikakor niso lahke. Tudi nato sledeči **moški naraščaj 96 dečkov** je vežbal dvoje težkih, za naraščaj skoraj pretežkih prostih vaj za Beograd prav strumno in skladno. Ni se še polegel aplavz, ki ga je bil deležen odhajajoči naraščaj, že so zaorili klici: Živela vojska! — Vkorakalo je pod vodstvom podporučnika g. Fabjaniča **100 mož 16. art. polka** in krasno odvežbalo troje sestav s puškami z nasajenim bodalom. Po odvežbanih vajah se je izvršila defilacija odhajajoče čete ob burnem pozdravljanju vsega navzočega občinstva.

Pozornost gledalcev se je obrnila nato nastopu **članic,** ki so v številu 134 prikorakale lahkega koraka na telovadišče in zelo lepo telovadile elegantne proste vaje, določene za Beograd. Nato pa je nastopilo **242 telovadcev k župnim prostim vajam** in popolnoma napolnilo prostrano telovadišče. Izvajali so gladko, strumno in skladno troje sestav prostih vaj br. Vidmarja, ki so izpadle v vsestransko zadovoljstvo gledalcev Splošna sodba je bila, da se je s to točko pokazala sila župe, medtem ko so savezne vaje pokazale višino navežbanosti. Skrbeti pa bo treba, da se tudi v bodoče, že drugo leto, vidi napredek od letos i po številu i po kakovosti. Telovadbo je vodil župni načelnik br. **St. Vidmar** in načelnica **s. Ryškova,** pomagali pa so vsi člani župnenačelništva.

Zadnja točka sporeda je bila **pozdrav župnega staroste br. Marolta** na zbrano občinstvo in Sokolstvo. Vsi oddelki so napolnili prostrano telovadišče, ki je bilo podobno pestremu polju raznih barv. V lepem, zanosa polnem nagovoru je župni starosta najprej pozdravil vse navzoče zastopnike in predstavnike civilnih in vojaških oblasti, nakar je v kratkih besedah orisal 20letno delo ljubljanske župe, ki je pokazala v Avstriji svoječasno toliko žilavosti in odpornosti ter pozitivne sokolske vzgoje v jugoslovenskem duhu in po prevratu vso svojo moč in konstruktivnost v svobodni Jugoslaviji, da se ji mora priznati polno delavnost v vseh dobah dosedaj. Pozdrav prvemu Sokolu države **Nj. Vel. kralju Aleksandru,** izrečen po br. starosti je mogočno odjeknil v srcih vseh navzočih v trikratnem »Zdravo!«, nakar je godba intonirala državno himno, ki jo je vse občinstvo stoje poslušalo. Končna želja govornika je bila, naj Sokolstvo združi ves jugoslovenski narod v pozitivnem delu in ustvarjanju vseh onih dobrin, ki jih želimo v dobro nacije in države; naj ustvari trdne značaje in armado zvestih državljanov, da bo svet videl, **kaj lahko ustvari sklenjena masa zavednih in požrtvovalnih ljudi.**

Nastop vojaštva 16. art. polka. Zgoraj: Nastop vojakov s simboličnimi vajami s puško pod vodstvom g. Spodaj: Poročnik Piletić, preoblečen v pohabljenega borca odhaja z bojne poljane, poslavljajoč se od mrtve baterije.

Mrtva baterija

Po polurnem odmoru je končno moštvo 16. artiljerijskega polka predvedlo težko pričakovano **sceno »Mrtva baterija«** pod vodstvom polk. Jovanovića in poručnika Piletića, ki je zapustila v srcih vseh prisotnih silen utis. Vsebina scene je sledeča: Od vseh strani po sovražniku zajeta baterija brani in krije z zadnjimi napori umik ostalih oddelkov ter se žrtvuje v spas in dobro ostalih. Celo telovadišče se je mahoma izpremenilo v bojišče, bojni klici in povelja, topovski streli in prasketanje strojnic in pušk je napolnilo ozračje. Baterija zavzema pod okriljem oddelka topničarske pehote svojo zadnjo pozicijo in poslednjič naravnava svoje topove proti sovražniku, ki v vidni premoči naskakuje brambovce. Še nekaj strelov in že se zruši en top, v polno zadet, dočim drugi še oddaja vrsto strelov na pritiskajoče mase nasprotnikov. Ko pa obmolkne, v polno zadeto, tudi zadnje topovsko žrelo, navali sovražnik in zavzame — mrtvo baterijo. Vsi, do zadnjega so žrtvovali svoje življenje . . . In težko ranjeni poveljnik mrtve baterije stopa med svojimi zvestimi, najde pri mrtvem vojaku pismo matere, ki v toplih besedah pripoveduje sinu, kako željno ga vsi pričakujejo doma, mati, oče, sestre, bratje, dekle . . . »In ne bomo poprej pobrali zlato grozdje, dokler se ne vrneš . . .« Toda mrtvi borec se ne gane več, **žrtvoval se je za dobro domovine . . .** — Scena je bila podana tako realistično in naravno, da je bil utisk na prisotne kar najmočnejši. Ogromno, urnebesno odobravanje kar ni hotelo ponehati.

Župni zlet ljubljanske župe je pokazal, da je nastalo med našim Sokolstvom zopet sveže gibanje. Prizadevanje vseh prednjakov in prednjakinj, starešinstva in načelništva je dobilo na zletu vse priznanje za naporno, toda vztrajno in tiho delo tekom poslednjih mesecev. Na nas vseh Sokolih pa je, da nadaljujemo **z nezmanjšano delavnostjo in energijo** započeto delo in z živo besedo in dobrim vzgledom še dvignemo v naših vrstah energijo, požrtvovalnost in ogenj navdušenja, da bo tudi drugoletni župni zlet še lepši, še številnejši in še bogatejši na uspehih kakor je bil letošnji na Viču. Zdravo! —ar.

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti, sezite po staropreizkušeni **»Franz Josef-ovi grenčici«.** Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni povdarjajo, da je **»Franz Josef-ova voda«** izborno učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Preiskava o tatvini v kaptolski zakladnici

Zagreb, 16. sept. č. Zagrebška policija je naprosila splitsko policijo, naj ponovno zasliši in eventuelno privede v Zagreb zaročnico grofa Piellyka, Katico Skaričić, ki je že svoječasno izpovedala, v kakšnih odnošajih je bila s Piellykom in da ni ničesar vedela o njegovih pustolovskih sleparijah. Splitska policija je tej prošnji ugodila in je Skaričićevo po ponovne mzaslišanju danes popoldne v spremstvu orožnika odpremila v Zagreb, kamor bo prispela jutri zjutraj.

Zagrebška policija je danes izročila državnemu pravdništvu vse preiskovalne spise o aferi tatvine dragocenega diptihona iz Kaptola. Nadaljno preiskavo vodi sedaj posebni preiskovalni sodnik. Sodišče je izdalo tiralico za grofom Piellykom. V preiskavi te senzacijonalne afere v ostalem ni novih momentov. Čaka se na poročilo pariške policije. Ker se po 5 dneh, odkar je bila o zadevi obveščena, sploh še ni odzvala, se smatra to kot najboljši dokaz, da pariška policija še ničesar ni mogla izslediti in da nadaljuje zasledovanje kje v pokrajini ali pa izven države.

Iz Kaptola je bila danes izdana objava, da je posebna komisija sestavljena iz 4 kanonikov, pregledala danes kaptolsko zakladnico in da dosedaj ni ugotovila nobene druge tatvine razen tatvine diptihona. Jutri bo ta komisija še nadaljevala pregledovanje.

Fantovski pretepi

Kranj, 16. septembra.

V kokrsko - jezerski dolini je postala kronika izgredov živahna. Vročekrvnost fantov je močno narasla. Kakor nam poročajo, je bilo v poslednjih dveh tednih v tej dolini baje kar osem večjih tepežev, po katerih so morali ranjenci iskati zdravniške pomoči. Včerajšnjo nedeljo so izvršili nekateri fantje nov napad na druge.

Okrog 17. se je vračala trojica delavcev, zaposlenih pri lesni industriji »Jezersko«, od restavracije »Kazina« na Spodnjem Jezerskem po državni cesti proti Fužinam domov. Fantje so bili dobre volje ter so spotoma zapeli vesele popevke. Blizu gostilne »Pri Hudinu«, malo nad »Kanonirjem«, je naletela ta družba, v kateri sta bila tudi brata Dolinšek, doma iz Črne v kamniškem srezu, na drugo gručo fantov.

Pa je stopil eden od teh pred pevajoče fante, ki jih je dobro poznal.

»Stoj, Primož!« se je zadrl. »Kaj pa si za en hudič, da poješ tu po cesti? Pel pa že ne boš!«

Mlajšemu bratu Primoževemu pa je zapovedal: »Ti pa kar pojdi domov. Si še premlad.«

Ko so jim še dejansko zagrozili, je trojica zbežala po cesti, oni pa za njimi. Primož Dolinšek jo je ubral po stranskem kolovozu, kjer so ga zasledovalci kmalu dohiteli. S koli in »žemaljni«, ki so jih odtrgali od vrtnih ograj, so ga pobili na tla in obdelavali, da je obležal z razbito glavo v krvi.

Tovariši so pobrali nezavestnega Primoža in ga odnesli v gostilno. Reveža so bili močno obdelali. Najhuje ga je zadel udarec s kolom po glavi, da mu je zadal veliko rano in prebil črepinjo. Od kola je v rani ostalo še nekaj treščic, ki jih je potegnil ven šele zdravnik.

Obvestili so tukajšnjo rešilno postajo gasilnega društva, ki so poslali v Kokro rešilni avtomobil. V Kokri so naložili ranjenca ter se ustavili nazajgrede v Preddvoru, kjer ga je obvezal zdravnik dr. Valič. Nato so ga prepeljali v ljubljansko bolnico.

Samo ena je kakovost britvic „Gillette“:

vsaka posamezna britvica ima najostrejše rezilce iz najboljše vrste jekla, kar ga je. Kadar kupujete britvice, zahtevajte »Gillette«.

Gillette

Usodni prepir

Nesrečno naključje s smrtnim izidom

Maribor, 16. septembra.

V nedeljo popoldne je maščevalno ljubosumje zahtevalo težko žrtev. V Studencih se je med četrto in peto uro odigral tragičen dogodek, ki je terjal življenje zasebnice Alojzije Trofenik, s katero je že tri leta živel 38-letni ključavničar Mirko Škof, zaposlen pri železnici. Med njima je večkrat prišlo do nesporazumljenj in prepirov, kar je končno povzročilo, da je ključavničar zapustil svojo družico in se preselil k drugi. Ker pa v treh letih ni Alojziji ničesar plačeval, ga je ona tožila in sodišče je Škofa obsodilo v povračilo stroškov, ki jih pa obsojeni ni poravnal.

Ljubosumje in nehvaležnost bivšega ljubimca je Alojzijo Trofenik nagnalo, da je včeraj odšla na Mirkovo novo stanovanje in mu zaplenila nekaj oblek, da se vsaj deloma krije za triletno skrbništvo. Mirka takrat ni bilo doma. Ko pa se je vrnil, je našel omare prazne. Brez odlašanja je odšel v Studence in zahteval od bivše tovarišice, da mu vrne obleko in perilo. Ljubosumna Alojzija pa mu je skočila v lase in ga obsula z najrazličnejšimi občutki. Friderik jo je pahnil od sebe na bližnjo posteljo, toda razkačena ženska se je ponovno zagnala vanj. Friderik jo je, kakor prvič, sunil od sebe, toda v drugo smer. Priletela je na rob stola tako nesrečno, da je obležala v nezavesti. Škof je sam odhitel obvestit rešilno postajo, ki je nezavestno Faniko prepeljala v bolnico, toda radi notranjih poškodb je 50letna ženska med prevozom umrla.

Škof se je sam javil policiji, ki ga je izročila mariborskemu sodišču.

Napad z nožem

Na cesti tik Višnje gore je bil izvršen v nedeljo okrog 21. surov napad na 20letnega posestnikovega sina Alojzija Ovna iz Stranske vasi pri Višnji gori.

Oven se je ob omenjeni uri peljal s kolesom po cesti iz Višnje gore proti domu. Ker je bila cesta prazna in noč jasna, na kolesu ni prižgal svetilke. Ko se je Oven že nekaj časa peljal, je nenadoma ugledal tik pred seboj s početka neznanega moškega, v katerem pa je kmalu spoznal 40letnega dimnikarskega mojstra Ivana Perca. Ta se je nenadoma postavil pred kolo, razprostrl roke in pričel kričati nad Ovnom, zakaj vozi brez luči. Obenem mu je pričel nagajati, da je moral Oven razsedlati in počakati. To se je godilo tik skladovnice drv in je Oven pri tem, da se otrese Perca, posegel po nekem polenu, r pa je tega neznansko razkačilo. V naslednjem trenotku je posegel v žep in privlekel iz njega žepni nož, ki ga je odprl. Z nožem je pričel mahati proti Ovnu in mu zadal globoko rano v prsa. Pocedila se je kri, kar pa pobesnelemu Percu ni zadostovalo in je suval še nadalje. Tekom boja je Ovnu odrezal podbradek, nakar ga je sunil še v vrat in mu ranil žilo dovodnico. Na krik je prihitel hlapec Ivan Potokar iz Višnje gore, ki pa je slabo naletel. Vinjeni in podivjani Perc je napadel tudi njega in je se ta skušal rešiti z begom. Vendar pa ga je dohitel in ga ranil v pleča.

Težko poškodovani mladenič se je ves okrvavljen mukoma priplazil do hiše trgovca Mihaela Omahna, kjer je izpovedal, da je postal žrtev pobesnelega Perca. Omahen videč ranjenca, ki je bil že blizu nezavesti, se je takoj odločil, zapregel konja in odpeljal Ovna v Stično, kjer ga je obvezal in za silo operiral dr. Fedran. Zločinca so pričeli medtem že iskati orožniki. Perc je odšel po krvavem dejanju domov, kjer se je umil, pozabil pa je izprati tudi nož, ki ga je spravil v žep. Perc je orožniku s prva svoje dejanje tajil, vendar je pozneje, ko so našli pri njem krvav nož, napad priznal. Perca, ki je poročen ter oče enega otroka, so orožniki še istega večera utaknili v zapor. Ovnovo stanje je kritično.

Kulturni pregled

Igralska akademija in bohemski večer v Ljubljani

Udruženje gledaliških igralcev je ob pričetku sezije priredilo dva večera v veliki unionski dvorani. Prvi, ki se je vršil v soboto, 14. t. m., je bil posvečen resni glasbi, drugi, v nedeljo nato, pa zabavi. Sobotna akademija je združila nekaj najboljših opernih moči v koncertnem delu, ki je bil zanimiv že po sestavi sporeda. Uvodni govor je zbog obolelosti upravnika O. Župančiča odpadel, nekaj pojasnilnih besedi pa je spregovoril predsednik Udruženja, operni pevec J. Betetto, ki je na kratko obrazložil namen prireditev, kojih čisti dobiček je namenjen penzijskemu fondu igralstva. Operni orkester je s posebnim zanosom zasviral Weinbergerjevo uverturo k operi »Švanda dudak«, živahno - ritmično in v narodnem duhu zloženo delo, čigar lepa zgradba je prišla pod energičnim in na vse strani pozornim vodstvom opernega ravnatelja M. Poliča do prave veljave. V ostalih koncertnih točkah so nastopili solisti L. Kovač, N. Španova, P. Grba, J. Križaj in J. Gostič., dalje mešani in moški operni zbor ter recitatorji gdč. Juvanova, ga. Danilova in g. Jan.

Največji uspeh med solisti je imel gotovo beležiti novi tenorist g. Gostič, ki je s kultiviranim liričnim glasom zapel dve efektni pesmi Lajovica in Straussa in ki je moral na nenehajoči aplavz dodati še dve ariji iz Foersterjevega »Gorenjskega slavčka« in Flotowe »Marte«. Tudi baritonist Grba je moral ponavljati kitico srbskih narodnih pesmi in novi naš basist Križaj Gerbičevo »Pojdem na prejo«, s katero je že ob prvem izvajanju pred leti imel ogromen uspeh. Odlikoval se je zbor, ki je vzlic maloštevilnosti vendar polno doneče zapel tri pesmi, pri katerih sta sodelovala kot solista baritonist Janko in sopranistinja Ramšakova. Zbor je vodil kapelnik Neffat, na klavirju so spremljali kapelniki Štritof, Svetel in Lipovšek. Posebno zanimiva je bila točka ge. Danilove ob klavirski improvizaciji skladatelja M. Kogoja, ki je z večinoma ilustratitvno spremljavo sledil recitaciji. — Celi večer je moralno uspel izvrstno, bojim se le, da gmotnega zaželjenega uspeha vsled primeroma pičlega obiska ni bilo.

V tem pogledu pa je nedvomno zadovoljil »Umetniško - bohemski večer« pri pogrnjenih mizah. Spored večera je nudil poleg nekaterih resnih pevskih nastopov zabavne prizore in solistične točke, v katerih so tekmovali humoristi Povhe, Peček, Plut, Potokar, Rakarjeva, Sancin, Smerkolj itd. Tudi balet je nastopil z nekaterimi uspelimi točkami, katerih eno so morali ponavljati. Conferencier je bil vedno sveži g. Danilo, pri klavirju kapelniki Štritof, Svetel, Lipovšek. Večer je potekel jako animirano in želim, da je svoj namen v polni meri dosegel. L. M. Š.

Naš rojak, tenorist gosp. Jos. Rijavec se pogaja z upravo Narodnega gledališča v Zagrebu zaradi gostovanj, ki naj bi se vršila v drugi polovici septembra. Podoba je, da bo umetnik kakor v Beogradu, tudi v Zagrebu nastopil nekajkrat zaporedoma.

Angleški klasiki bodočnosti. Anketa »Manchester Guardiana« je dognala, da bodo čez sto let brali v Angliji naslednje domače pisatelje: Galsworthyja, Wellsa, Bennetta Kiplinga, Barriea in Walpolea. Največ glasov je dobil Galsworthy, namreč 1180.

Za dopisujoče člane Slovanskega instituta v Pragi so bili imenovani sledeči gg.: prof. ljubljanske univerze dr. Kidrič, dr. Krek, dr. Nachtigal, dr. Pitamic, dr. Prijatelj, dr. Radojčić, dr. Ramovš, dr. Hauptman, dr. Grivec, dr. Gavazzi in dr. Jasinski.

Neproletarska umetnost. Ruska sovjetska komisija za ocenjevanje opernih del je izdala poročilo, v katerem pravi, da so opere: Traviata, Hoffmannove pripovedke, Madame Butterfly«, Aida in Othello neprimerne za boljševiške odre, »ker se ne strinjajo z razredno psiho proletarijata«.

Novo! Danes!

Najlepša žena Amerike

očarljiva

Billie Dove

v filmu ljubezni in lepote

Živo prodana

Premijera!

Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Šolske knjige in vse šolske potrebščine
M. Tičar, Ljubljana

Domače vesti

* **CMD kralju.** Vodstvo CMD je v nedeljo poslalo kralju Aleksandru naslednji brzojavni pozdrav: Udeleženci 40. glavne skupščine CMD v Kranju smatrajo za svojo prvo dolžnost, da se Nj. Vel. poklonijo kot čuvarju našega rodu«. — Včeraj je prvomestnik CMD notar Hudovernik prejel brzojavno kraljevo zahvalo za poslane pozdrave.

* **Odlikovanje zagrebškega nadškofa.** Kakor javljajo včerajšnje Službene Novine, je Njeg. Vel. kralj odlikoval nadškofa v Zagrebu dr. Ante Bauerja z redom Belega orla prve stopnje.

* **Nov odvetnik v Ljutomeru.** V imenik odvetniške zbornice za Slovenijo v Ljubljani je bil vpisan g. Josip Žmavec s sedežem v Ljutomeru.

* **Nov kazenski zagovornik.** V imenik kazenskih zagovornikov za območje viš. dež. sodišča v Ljubljani je bil vpisan notarski namestnik v Gornji Radgoni Makso Menhart.

* **Preselitev odvetniške pisarne.** Odvetniška zbornica objavlja, da se je preselil g. dr. Anton Andrejčič s svojo odvetniško pisarno v Ljubljano.

* **Iz zdravniške službe.** V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo so bili vpisani zdravnik zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani dr. Mustafa Mujbegović, zdravnik Higijenskega zavoda v Ljubljani dr. Karel Petrič, zdravnica za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani dr. Anča Konvalinka in zdravnik splošne bolnice v Ljubljani dr. Maks Kremžar.

* **V pokoj je stopil** katehet gosp. Fran Osvald v Idriji. 34 let je bil veroučitelj na tamošnji ljudski šoli.

* **»Uradni list«** objavlja v 92. številki zakon o državnem nadzorstvu nad poslovanjem invalidskih družb, pojasnilo o pobiranju odkupnine za samoupravne ceste na honorarje uradnikov in uslužbencev ter razglas velikega župana o izpremembi občinskih mej med mestno občino ljubljansko in krajevno občino Ježico.

* **Himen.** Pročila sta se g. Karlo Mächtig, davčni uradnik v Šmarju pri Jelšah in gdč. Rozi Flešova iz Ljubljane! Čestitamo!

* **Kongres narodnega delavstva v Kranju.** Kakor smo že poročali bo v nedeljo 6. oktobra v Kranju kongres narodnega delavstva, katerega priredi Narodna strokovna zveza, ki bo imela dan prej istotam delegatsko zborovanje. Za kongres se vršijo velike priprave. Udeležbo na tem kongresu so obljubili zastopniki Československe obce delnicke v Pragi, zastopniki Organizacije nacijonalnega delavstva iz Splita in drugih krajev. Na kongresu bosta dva prav zanimiva referata, in sicer bo poročal dr. Joža Bohinjec o starostnem in brezposelnem zavarovanju in Ivan Tavčar o sedanjem stanju delavstva in njegovih zahtevah. Izvrševalni odbor Narodne strokovne zveze bo te dni razposlal vabila in izkaznice za polovično vožnjo. Če bi kdo vabila ne prejel, naj se obrne na tajništvo NSZ, palača Delavske zbornice. Narodno delavstvo pozivamo, da se v velikem številu udeleži svojega kongresa.

* **Desetletnico Ženskega pokreta.** V Beogradu se je predvčerajšnjim proslavila desetletnica Ženskega pokreta. Predsednica društva g. Alojzija Štebi je v glavnih črtah podala poročilo o društvenem delovanju ter omenjala vse težkoče, s katerimi so se naše žene morale boriti za popolno izenačenje žen z moškimi pred zakonom. Iz poročila je razvidno, da so glavne težnje pokreta bile usmerjene na snovanje gospodinjskih šol, na izobraževanje kmečkih žen in na prizadevanje, da bi tudi žene lahko dosegle položaj gimnazijskega direktorja ali šolskega nadzornika.

* **Delitve v 7. razredu real. gimnazij ne bo.** Glede bifurkacije 7. razreda na realnih gimnazijah smo prejeli od prosvetnega inspektorja ljubljanske oblasti naslednjo objavo: Po odloku ministrstva prosvete z dne 11. septembra 1929 se letos ne izvrši delitev sedmega realnogimnazijskega razreda v jezikovni in realni del. Opisna geometrija, ruščina ali češčina in filozofska propedevtika se tedaj v 7. razredu ne bodo poučevale.

* **Kongres jugoslovenskih hišnih lastnikov** bo 21. in 22. t. m. v Mariboru v dvorani pivovarne Union. V soboto 21. t. m. ob 16. uri bo letna skupščina Glavne zveze zvečer ob 20. pa priredi Mariborsko društvo hišnih posestnikov, ki slavi ob tej priliki 30 letnico obstoja, na čast delegatom in gostom iz tujih držav zabavni večer. V nedeljo 21. t. m. bo ob pol 10. uri redni obč. zbor Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo, ob 11. uri pa slavnostno zborovanje domačega društva. Po poldne bodo po skupnem obedu izleti v mariborsko okolico.

* **Obe slovenski oblasti bosta dobili skupno umobolnico.** Kakor smo že poročali, je prispel v soboto v Ljubljano načelnik ministrstva narodnega zdravja g. dr Andrej Štampar, ki si je ogledal nekatere zdravstvene institucije v Sloveniji. Popoldne se je udeležil skupne seje ljubljanskega in mariborskega oblastnega odbora, na kateri je bil dosežen sporazum, da se ustanovi skupna umobolnica za obe slovenski oblasti v Radečah. Po seji se je odpeljal g. dr. Štampar z g. dr. Pircem v Tržič, kjer si je še ogledal tamošnji zdravstveni dom. Po povratku v Ljubljano se je odpeljal skupno z dr. Pircem na pokopališče v Sv. Križu na grob dr. Žerjava. Ogledal si je potem še splošno in žensko bolnico v Ljubljani, nakar se je z večernim brzovlakom vrnil v Beograd. Dr. Štampar se je o stanju naših zdravstvenih institucij izrazil prav pohvalno.

* **Angleška mornarica v Boki Kotorski.** V soboto popoldne je v Boko Kotorsko prispel prvi oddelek angleške vojne mornarice: križarka »Keppel« s tremi rušilci. Angleška mornarica se je zasidrala pred Tivtom. Na topovski pozdrav s »Keppela« so odgovorile salve naše križarke »Dalmacija« Po običajnih službenih posetih so naši mornarji prisrčno pozdravili angleške tovariše, da jim vrnejo vso pozornost in uslužnost, ki so je bili deležni ob priliki, ko se je naša mornarica mudila na Malti. Med angleškimi mornarji se bodo vršile razne tekme in igre ter veslaška regata.

KINO IDEAL
Volga, Volga . .
Po znani ruski baladi
Ob 4, 1/2 8 in 1/4 10

* **K. Kunc: Fizika za nižje razrede srednjih šol.** Odobrena z odlokom ministrstva prosvete 31. julija 1929. Knjiga je bogato ilustrirana. Ima 345 zanimivih slik in dve prilogi, izmed katerih je ena barvasta. Tvarina je razdeljena in obdelana strogo po učnem programu. Poskusi in aparati so tako izbrani, da bo učenec lahko sam z malimi stroški doma izvršil marsikateri poskus Tiskana je tako, da bo imel učenec že iz tiska samega pregled čez predelano snov. Orisi aparatov so neposredno pod slikami. Poskusi in življenjske izkušnje so tiskane z navadnim tiskom, rezultati poskusov, t. j. prirodni zakoni kot bistveni del z ojačenim tiskom, razlaga ter iz zakonov izvajane posledice pa z drobnim tiskom. Razen tega je učenec na kratko opozorjen z ležečimi črkami pred poskusi o namenu poskusa. Knjiga ima tudi v vsakem oddelku veliko zanimivih nalog Prepričani smo, da bo knjiga ugajala učencem in strokovnim učiteljem fizike.

* **Smrtna kosa.** V Žabnici je umrl po težki bolezni g Franc Hafner, posestnik Pokojni je zasluženo deloval pri domači kmetijski zadrugi. Bodi mu blag in časten spomin, rodbini pa iskreno sožalje!

* **Smrt mladega inženjerja.** V Gočah pri Vipavi je umrl gospod Jaroslav Lasič inženjer, star 32 let. Pokojnik je sin bivšega tolminskega okr. šol. nadzornika A. Lasiča.

* **Povratek ameriških izletnikov.** Jutri 18. t. m. se bo vkrcala v Le Havre na slovoči brzoparnik »Ile de France« večja skupina ameriških Slovencev med drugimi g Benedik, glavni upraviteli »Glasa Naroda« največjega slovenskega dnevnika v Ameriki. Pred pisarno francoske linije v Kolodvorski ulici (zastopnik Ivan Krakerj) so se dali v soboto pred odhodom skupno fotografirati. S seboj so ponesli mnogo lepih spominov na domače kraje. Srečno pot in na ponovno svidenje! V nedeljo 15. t. m. je prispela v Ljubljano skupina ameriških izletnikov. Brzoparnik »Ile de France« jih je po krasni 5 dnevni vožnji povedel iz Newyorka v Le Havre, odkoder so z brzovlakom nadaljevali potovanje Izlet je priredila prva slovenska ameriška tvrdka Sakser State Bank iz Newyorka, ki priredi vsako leto številna izletniška potovanja. Izletniki so privedli s seboj 5 letno Katico Ryanovo, katero je oddala njena mati v oskrbo svoji materi. Deklica je hčerka slovenske matere, a ne razume naše govorice.

Prve posledice

prehlada so hripavost in kašelj. Te neprijetne pojave odstranite brzo s
KRESIVAL

* **Neznan utopljenec.** Drava je naplavila blizu vasi Brežno neznano moško truplo kakih 40 do 45 let. Truplo je bilo oblečeno v črne plavalne hlače z rdeče tiskanimi črkami H. E. G. na belem platnu. Utopljenec je obritega obraza, ostriženih las ter lepo negovanih zob in nohtov Najbrž je od člana kakega avstrijskega sportnega društva ta je voda njegovo truplo prinesla od daleč. V Dravski dolini nad Breznem ni bilo v zadnjem času v naših krajih nobene smrtne nesreče pri kopanju.

* **Dela Dostojevskega,** ki so bila najavljena kot prihodnja izdaja znanega Gutenberg-Verlaga, Wien I., Strauchgasse 1, je pozdravljati kot zelo zaželjeno obogatenje nadvse popularnih Gutenbergovih izdaj. Romani Dostojevskega niso samo napeti in zabavni, nego pomeni njihovo čitanje obenem globoko duševno doživljenje. Dela Dostojevskega so najboljši voditeli k razumevanju ruskega bistva in ruskega problema, ki se prav posebno dotika nas, ki se nahajamo v osrčju Evrope med zapadom in vzhodom. Izdaja Dostojevskega potom Gutenberg-Verlaga vsebuje dragocene, doslej še neobjavljene slike iz življenja Dostojevskega po originalih v moskovskem muzeju Vsakemu prijatelju knjig priporočamo ta dela. 11172

* **Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Brezplačni katalog.** Tvrdka Meinl in Herold, tvornica glasbil, gramofonov in harmonik, podružnica Maribor št. 101 — B. pošlje svoj cenik na zahtevo vsakomur brezplačno.

Iz Ljubljane

u— **Kraljičino odlikovanje ljubljanske poštne uradnice.** Gdč. Helena Kerzin, poštna uradnica v Ljubljani, dodeljena telefonski centrali, je prejela od zastopnika upravnika dvora majorja Pogačnika naslednje pismo: »Priloženo Vam pošiljam sliko, katero Vam je Nj. Vel. kraljica blagovolila podariti v spomin na rojstvo Nj. Vis. kraljeviča Andreja.« Na sliki, ki predstavlja najmlajšega kraljeviča Andreja, se nahaja lastnoročen podpis Nj. Vel. kraljice Marije, ki je hotela s tem svojim poklonilom odlikovati neznano ji vestno uradnico, ki je že dvakrat zaporedoma opravljala težko glavno nočno službo, ko je naš kraljevski dom obsijala sreča novih kraljevičev. Gdč. Kerzinova je opravljala to nočno službo, ko se je narodil princ Tomislav in je bila med prvimi, ki ji je usoda namenila, da je pomagala preko telefona obvestiti o rojstvu kraljeviča Andreja srečnega očeta kralja in vso javnost.

u— **Ljubljanski gledališki abonma.** Za novo gledališko sezono 1929-30 se je priglasilo veliko število starih, pa tudi mnogo novih abonentov, kar kaže veliko zanimanje ljubljanske publike za novo sezono. Kakor je po pripravah soditi in po skrbno izbranem repertoarju, bo nova sezona v drami kakor v operi v resnici prav dobra. S pestrim repertoarjem hoče uprava zadovoljiti vse prijatelje našega gledališča. Ker je še nekaj parternih, balkonskih in galerijskih sedežev, predvsem pa lož na razpolago vabimo p. n. občinstvo, da se posluži ugodnosti gledališkega abonmaja te se abonira na sedeže in lože. Abonma se sprejema še cel teden v blagajni Narodnega gledališča v dramskem poslopju.

u— **Dramska otvoritvena predstava** bo v soboto 21. t. m. Vprizori se eno največjih del svetovne literature, Goethejev ‚Faust', ki stavi na igralce in na celokupni tehnični aparat največje zahteve. V tej drami je zaposlen ves naš dramski ansambel, balet pod vodstvom g. Golovina, večje število statistov ter zbor in orkester železničarskega glasbenega društva Sloge pod vodstvom kapelnika Svetla Vsa režija je v rokah prof. O. Šesta. Glavne vloge imajo ga. Nablocka, g. Levar in g. Skrbinšek. Premijera »Fausta« bo izven gledališkega abonmaja.

u— **Žalne obleke za dame,** plašči in črne suknje za gospode najceneje v veliki izberi pri tvrdki Fr. Lukič v Stritarjevi ulici.

u— **Glavna skupščina Srpske pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani.** V nedeljo je imela ljubljanska Srpska pravoslavna cerkvena občina svojo skupščino, ki se je vršila ob pol 11. dop. v dvorani Kazine. Skupščino je otvoril in vodil podpredsednik glavnega odbora g. Emil Dobrič. Po poročilih funkcionarjev glavnega odbora je skupščina odobrila računski zaključek, ki izkazuje 318.350.47 Din premoženja občine, razdeljenega v različne njene fonde, od katerih je največji oni za gradnjo cerkve. Po poročilu nadzorstva je skupščina izrazila blagajniku občine g. Severju svojo zahvalo in podala absolutorij. Odbornik g. inž. Otánal je podal zanimivo poročilo o pripravah za gradbo cerkve. Z odobravanjem in zahvalnostjo je vzela skupščina na znanje sklep mestnega občinskega zastopa Ljubljane, da se podari občini zemljišče v Trubarjevem parku za zgradbo cerkve. Ing. Otáhal je poročal dalje, da je občina prejela od ministrstva pravde več osnutkov cerkva, med katerimi ima izbrati osnutek za svojo cerkev. Skupščina in glavni odbor sta soglasno osvojila osnutek beograjskega arhitekta Korunovića ker je njegov osnutek najboljši in najbolj odgovarja zahtevam občine, da bodi cerkev zidana v bizantinsko-srbskem stilu. Skupščina je z zahvalo vzela na znanje mnenje Kluba arhitektov ter Udruženja jugoslov. inženjerjev in arhitektov, sekcije Ljubljana v pogledu osvojitve enega izmed doposlanih osnutkov cerkva Po referatu g. ing. Otáhala je skupščina z navdušenjem osvojila predlog glavnega odbora, da bodi ljubljanska pravoslavna cerkev posvečena slovanskima apostoloma sv Cirilu in Metodu in spominu blagopokojnega velikega kralja Petra Osvoboditelja Tudi je skupščina soglasno osvojila predlog glavnega odbora, da se naprosi za pokrovitelja odbora za gradbo cerkve Nj. Vis. princ Andrej. Končno je skupščina izbrala novo upravo in soglasno izvolila za predsednika ljubljanskega proto g. Dimitrija Sv Jankovića, katerega izvolitev so skupščinarji sprejeli z odobravanjem. Za podpredsednika je bil izvoljen g Emil Dobrič, trgovec v Ljubljani in 12 članov glavnega odbora.

u— **Otvoritev dramskega tečaja ZKD** bo v torek 1. oktobra ob 19. v srednji tehniški šoli V prvi letnik imajo dostop vsi, ki se zanimajo za gledališko umetnost in se žele z njo poblizje seznaniti. V drugi letnik se sprejemajo gojenci, ki so že absolvirali prvi letnik, odnosno tečaj, ki ga je priredila pred dvema letoma Delavska zbornica Vpisovanje vsak dan med 5. in 7. v pisarni ZKD (Kazina II. nadstr., levo).

u— **Samaritanski tečaj Rdečega križa,** ki se vrši v palači OUZD na Miklošičevi cesti, bo zaključen danes ob 18. z izpitom udeležencev tečaja v dvorani OUZD.

u— **Na nocoišnjem literarnem večeru** v vestibulu Delavske zbornice bo L. Mrzel-Frigid čital naslednje svoje stvari: Pismo, Kavarna, Plašč, Gospa, Detektivska zgodba, Ljubezen Soba, Ceste, Vrnitev. Začetek ob 8 uri.

u— **Regulacija Vegove ulice** sedaj brzo napreduje Polagajo se granitni robniki in tudi novo cestišče je že deloma zvaljano Ulica dobiva vedno bolj prijazen izraz in izginja puščoba dosedaj neurejenega okoliša Z odstranitvijo klanca ob Knežji (Turjaški) ulici je dobila Vegova ulica tudi svoj pravilni nivel ter je odkopani materijal že odpeljan Uporabili so ga za napravo poti v novem tivolskem parku ob ribnjaku, nadalje so ž njim uredili Gerbičevo ulico v Trnovem tja do viške meje in ga sedaj vozijo tudi na pota, ki se delajo v novi zasilni koloniji na Galjevici. Ker bi bilo treba posipalni materijal za napravo teh komunikacij voziti iz dosti bolj oddaljene gramoznice ob Vodovodni cesti, so pri mestnem gradbenem uradu zelo zadovoljni z dosedanjimi prijaranki na vožnjah Tako bo tedaj Vegova ulica olepšana, tivolski park in omenjene komunikacije na periferiji pa tudi urejeni.

u— **Nezgode.** Franjo Prosenovo iz Šenčurja nad Kranjem je na paši podrl konj in jo težje poškodoval po životu. Steklar Vinko Poš iz Hrastnika je med vožnjo v vlaku ravnal tako nesrečno z rokami, da je zašel med dva vagona in mu je pritisk roko zlomil. — Prosenova ter Poš sta morala na zdravljenje v splošno bolnico.

u— **Okraden kopalec.** Dijak Vojko Jagodic, stanujoč v Prešernovi ulici se je kopal v nedeljo popoldne na Savi blizu Tomačevega. Ko se je oddaljil od brega v vodo se je priplazil do njegove obleke, spravljene v grmovju neznan postopač in odnesel Jagodicu skoro nove hlače ter par nizkih čevljev.

u— **Osleparjeni delavci.** Na stražnici v Vodmatu so se v ponedeljek zjutraj javili zidarski delavci France Tivala, Štefan Perš ter Karel Krčmar in prijavili, da so osleparjeni za večtedenski zaslužek. Imenovani so bili zaposleni pri nekem zidarskem mojstru iz Vodmata, ki jim je obljubil, da jim bo dal plačo koncem meseca. Včeraj pa so njegovi delavci zvedeli, da jo je njihov delodajalec popihal in jim odnesel ves zaslužek v znesku 3780 Din. Kakor so navedli oškodovanci, je osleparjenih še več drugih delavcev Baje je omenjeni mojster odnesel kakih 60.000 Din. Za ubeglim mojstrom je bila izdana tiralica.

u— **Ukradeno kolo.** Z dvorišča hiše št. 1 na Gosposvetski cesti je neznan tat odpeljal predvčerajšnjim kolo, last šoferja Stanka Milavca. Ukradeno kolo je znamke Eska črno pleskano in z navzgor upognjenim krmilom. Kolo je imelo zadaj pritrjeno električno svetiljko.

u— **Zaradi računa sta se stepla.** Tesar Dominik L. iz Dobrunj ter trgovski potnik Edvard O. sta se zabavala v nedeljo zvečer na vrtu neke gostilne v Šiški. Imela sta okrog sebe večjo druščino, tudi ženske. Ker so bili vsi močno žejni in jim natakarica ni mogla sproti donašati piva v vrčkih sta se omenjena dva slednjič odločila ter naročila kar poln sodček piva, ki ga je družba res dobila na mizo. Tekom večera pa se je pričelo Edvardu vendarle svetiti v glavi, da bo treba račun tudi plačati. Takrat šele se je zavedel, da stvar menda ne bo šla popolnoma v redu, zaradi česar se je odstranil, vzel svoje kolo in odšel na cesto. Takoj za njim pa je skočil tudi Dominik, ki je sedel na svoje kolo in pričel Edvarda zasledovati. Dohitel ga je na Medvedovi cesti, kjer sta drug drugega pošteno preprhala in si tudi poškodovala kolesi.

Kino LJUBLJANSKI DVOR
Eliso, deklica Kavkaza.
Goskino, Leningrad.

u— **Izposojeni voz s konjem vred prodal.** Včeraj popoldne je pri konjskih mesarjih neki moški prodal voz s konjem vred za 800 Din. Ker je bila cena sumljivo nizka, je možaka identificirala policija in ugotovila, da je 32 letni Josip Štangel iz Stranske vasi pri Novem mestu. Nadalje je policija dognala, da si je možak voz izposodil od posestnice Alojzije Beletove, konja pa od posestnika Franca Trka ja, ki sta oba Štanglova sovaščana. Podjetni ptič bo moral seveda delati za svojo podjetnost pokoro v zaporu.

Pouk živih jezikov
(francoščina, angleščina, italijanščina, nemščina, španščina) v skupinah in za posameznike. Vpisovanje vsak dan od **pol 6. do pol 7. zvečer** v Beethovnovi ulici 7, pritličje levo.
Vodstvo: Prof. S. J. Jeras - Guinot.

Iz Maribora

a— **Imenovanje in odklonitev.** Kmetijsko ministrstvo je imenovalo direktorja vinarske in sadjarske šole v p., g. Andreja Žmavca v Mariboru, članom izpraševalne komisije za polaganje profesorskih izpitov za kmetijske šole na kmetijski fakulteti univerze v Zagrebu za nadaljnjo triletno funkcijsko dobo. Imenovani pa te funkcije ni več sprejel zaradi svoje upokojitve z letošnjim novim letom.

a— **Imenovanje.** Za učitelja na meščanski šoli v Sv. Lenartu v Slov. goricah je imenovan bivši učitelj v Julijski Krajini, g. Albert Firk. Objavljamo to vest še enkrat, ker se je pripetilo v nedeljskem »Jutru« več pomot.

a— **Smrtna kosa.** Včeraj zjutraj je umrla v Mariboru ga. dr. Vera Vabič, gimnazijska profesorica. Pogreb bo danes ob 17. iz kapelice mestnega pokopališča v Pobrežju.

a— **Zastrupljenje zaradi preobilega zavžitja zdravil.** Na Kralja Petra trgu stanujoča 21 letna Marija Deutschmann je po neprevidnosti oziroma v želji, da bi preje ozdravela zavžila preveliko dozo predpisanih zdravil. Nastopile so takoj komplikacije in so jo morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico. Njeno stanje je bilo včeraj popoldne zadovoljivo.

a— **Nezgode in tepeži.** V Splošni kovinski industriji je 24 letni kovač Vinko Sopua v soboto prišel pod veliko dvigalo. Dobil je resne poškodbe na hrbtenici. Prepeljali so ga v bolnico. — V neki gostilni na Teznu sta se v nedeljo sprla 19 letni zidar Štefan Gregorinčič in 28 letni zidar Miha Šunko zaradi neke ženske. Prepir je končal z bojem z noži in sta se ranila na zatilnikih. Konec afere bo na sodišču. 34 letni posestnik Anton Matevžič od Sv. Lovrenca na Dr. polju se je prišel zabavat v Maribor Pri taki zabavi v nedeljo zvečer v neki gostilni pa jo je skupil in dobil rano na temenu, povrh so ga pa še ložirali v hotelu Graf

Mariborska porota

Maribor, 16. aprila.

Iz lakomnosti postal drugič morilec

Danes se je pričelo jesensko zasedanje mariborske porote. Na zatožni klopi bo danes in jutri Ivan *Repatec* iz Dobrave pri Marenbergu, oženjen krojač v Vasi pri Remšniku, obtožen da je v noči na 11. avgusta 1925. umoril in oropal svojega tihotapskega tovariša Ivana Veronika ter da je pozneje napram orožnikom in napram sodišču obdolžil tega umora Leopolda Starca.

Ivan Repatec je že l. 1894. skupno s svojo ljubico zavratno umoril posestnico Katarino Vernik v Dobravi, pri kateri je delal, pa se je hotel polastiti njenega lepega posestva. Pod pretvezo, da gredo delat k notarju skupno pogodbo za posestvo, je zvabil Vernikovo v Marenberg. Med potjo jo je s sodelovanjem svoje ljubice Cene Rainer umoril. A kmalu so prišle oblasti zločinu na sled in oba morilca sta bila obsojena v smrt na vešalih. Repatec je bil pomiloščen v dosmrtno ječo, iz katere pa ga je rešila splošna amnestija l. 1919.

Repatec se je l. 1921. priženil k Mariji Gregorič v Vasi, obč. Remšnik in je bil njen tretji mož. Spoznal se je z Ivanom Veronikom, ki se je bavil s tihotapstvom in je stalno razpolagal z velikimi vsotami denarja. Repatec je nedaleč stanujočega Veronika redno obiskoval in — ker krojaška obrt ni več nesla — se je tudi on posvetil tihotapstvu in sta delala skupno. Dne 10. avg. 1925. zjutraj sta odšla oba skupaj v smeri Marenberg-Vuhred-Ribnica, drugi dan pa se je po isti poti vračal Repatec sam. V gostilni Potočnik v Ribnici je jedel in pil in plačal s tisočdinarskim bankovcem. Zvečer je prišel domov v Vas. Ponoči je šel budit v hiši ljudi, češ da čuje vpitje, kakor da nekoga ubijajo. A nihče od drugih ni ničesar čul. Drugo jutro pa je peljal ljudi na neko mesto v bližini, kjer so ležale razne stvari Ivana Veronika ter je osumil Starca Leopolda, da je umoril Ivana Veronika, čegar trupla pa ni bilo nikjer. Značilno je, da so ljudje pri Repatčevem povratku iz Ribnice videli, da je bil njegov nahrbtnik bolj poln, nego ko sta šla z Veronikom gor. Sum je padel na Repatoca, da je umoril Veronika. Pri hišni preiskavi so res našli v Repatčevi sobi Veronikove hlače. Aretirali so ga, dasi je tajil, in trdil, da mu je hlače dal Leopold Starc in ga obdolžil umora. Ko se je Repatec videl v zagati, je začel simulirati umobolnost in so ga poslali na Studenec, kjer so pa zdravniki ugotovili, da ni abnormalen. Veronikovo truplo so našli 4. avgusta 1926 kot okostnjak v takozvani Globači v Ribnici na Pohorju. Spoznali so ga po pasu.

Državno pravdništvo je obtožilo Repatca hudodelstva umora.

Razpravo vodi ss. Zemljič, drž. pravdnik je dr Hoinik zdravniški izvedenec dr. Jurečko in dr. Zorjan, zagovornik dr Vauhnik. Povabljenih je 19 prič, tekom dopoldneva je bilo zaslišanih osem.

Smrtna avtomobilska nesreča

Maribor, 16. septembra.

Trgovec Ludvik Pauser iz Novega mesta, ki se je snoči v Preskrbici ponesrečil s svojim avtomobilom ter si razbil glavo, je danes ob 13. podlegel poškodbi.

Pokojnik je bil znan kot zelo podjeten trgovec in je bil zaradi svojih kreditnih razmer splošno spoštovan. Njegov šofer Oskar Irman se je po izpovedbi prič tudi poškodoval na glavi, pa je takoj po nesreči izginil brez sledu. Najbolj upravičena je domneva, da se je šofer izročil valovom Drave. Prvo pomoč ponesrečenemu trgovcu sta nudila orožniška narednika Bukovec in Popović, ki sta se trudila do prihoda rešilnega avtomobila, da ohranita ponesrečenca pri življenju. Polomljeni avtomobil so danes pripeljali v Maribor

Ob tej priliki se nam zdi potrebno, da glede na to prav zakleto mesto, kjer se je letos zgodila že cela vrsta težkih nesreč, opozorimo merodajne činitelje na potrebo, da se ta del ceste čimprej popravi. Znano je, da se tod vrši zelo živahen promet v dravsko dolino, zaradi česar je skrajna zanikernost ako se ta prometna žila pušča v nemar.

Iz Celja

e— **Nešportne produkcije motociklistov v Celju.** Včeraj smo prejeli od raznih oseb iz krogov celjskih meščanov ogorčene proteste zaradi brezobzirnega in nešportnega obnašanja gotovih prenapetih in vinjenih motociklistov v nedeljo ponoči sredi Celja. Po končani dirki v Trojanah so se udeleženci zbrali na banketu v dvorani hotela »Evrope«, svoja vozila so pustili na Krekovem trgu pred hotelom. Med 22.30 in 23. uro pa je več motociklistov zasedlo svoja vozila in nato z odprtim izpuhom dirkalo po Krekovem trgu do kolodvora in nazaj Pri tem pa so povzročali tak nezaslišan ropot, da ga ni mogoče popisati. Vsi prebivalci Krekovega trga, Aleksandrove, Razlagove, Kolenčeve, Kocenove Cankarjeve in Prešernove ulice, Kralja Petra ceste in Glavnega trga so prestrašeni ustajali iz postelj in hiteli k oknom v mišljenju, da se je pripetila kaka požarna katastrofa. Skoro ni bilo v sredini mesta stanovanja, v katerem bi ne bilo luči in na oknih ogorčenih stanovalcev, ki jih je divjanje motociklistov vrglo iz spanja. Nekaj uglednih meščanov je kljub pozni uri odšlo na policijsko stražnico po pomoč. Pred Evropo pa je večja družba teh »športnikov« sredi trga popivala iz pokalov pridobljenih na dirki, zraven pa na vse grlo »heilala« kakor v časih stare Avstrije. Niti za opomine stražnikov se niso prenapeteži zmenili, temveč je neki motociklist enostavno zapeljal v stražnika. Včeraj je bilo vloženih na policiji več odvadb in upamo, da bo krivce zadela primerna kazen. Mislimo, da bi moralo vodstvo dirke v podobnih primerih med udeleženci vzdržati potrebno sportno disciplino in prevzeti za vsak incident polno odgovornost. Simpatij za motociklistični sport taki nekulturni nastopi pri publiki gotovo ne bodo povzdignili.

e— **Tatvina kolesa.** Kleparskemu mojstru Fr. Dolžanu, stanujočemu Za kresijo, je neznan tat ukradel v soboto z nezaklenjenega domačega dvorišča moško kolo znamke »Dürkopp«, črno pleskano s prostim tekom in s tovarniško številko 876.551. O tatu ni sledu.

Ponesrečenci s trojanskega klanca

Celje, 16. septembra.

V nedeljo je bilo tekom dneva pripeljanih v celjsko javno bolnico kar pet oseb, ki so se ponesrečile pri motociklističnih dirkah na trojanskem klancu. Pridržane so bile v bolnici na zdravljenju štiri osebe, in sicer trgovski zastopnik Rado Zitterschlager iz Ljubljane, ki ima zlomljeno desno nogo pod kolenom, ekspedijent Industrije platnenih izdelkov v Domžalah Avgust Levičar, stanujoč v Ljubljani, ki ima zlomljeno levo nogo pod kolenom, in Nikola Bošković, uradnik Praštedione iz Zagreba s soprogo Hanjo, ki sta zapeljala med dirko na motociklu s prikolico v brzojavni drog ter je dobil Bošković več zunanjih in notranjih poškodb, njegova soproga pa ima zlomljenih več reber na eni strani.

Kakor nam poroča vodstvo celjskega Motokluba, ponesrečenci niso nikaki izraziti dirkači, temveč so se ponesrečili edinole zaradi nepoznanja cestnega terena.

Iz Kranja

r— *Tukajšnja podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda* se iskreno zahvaljuje vsemu meščanstvu, ki je izobesilo ob priliki 40. glavne skupščine CMD mnogobrojne zastave ter se v obilnem številu udeležilo sprejema. Zlasti pa velja naša zahvala županu g. Pircu, Narodni čitalnici, Sokolu, Kolu jugoslovenskih sester, gasilnemu društvu, vodstvu deške in dekliške šole, g. direktorju gimnazije g. Košniku, gimnazijcem, skavtom ter g. Završniku in njegovemu orkestru. Nezmanjšana zahvala gre vsem cenjenim gospodičnam, ki so sodelovale pri cvetličnem dnevu in skupnem obedu. Iskrena hvala vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli k sijajni manifestaciji Ciril Metodove ideje!

Iz Kamnika

ka— *Avtobusna zveza Motnik-Kamnik-Ljubljana.* Ker mora izdati dovoljenje za avtobusni promet ob železniški progi prometno ministrstvo v Beogradu, se je omejila prvotno projektirana proga samo na zvezo Motnik-Kamnik. V soboto je pričelo podjetje z vožnjo. Avto ima 12 sedežev in je znamke Steyer. Kakor hitro pride dovoljenje za podaljšek proge, bo pričel voziti avtobus tudi v Ljubljano.

ka— *Himen.* V nedeljo popoldne sta se poročila gdč. Savina Staretova iz znane narodne rodbine v Kamniku in g. inž. Srečko Bonačić. Bilo srečno!

ka— *Tatvina kolesa.* Dočim so v Ljubljani in drugih mestih tatvine koles na dnevnem redu, se v Kamniku še ni dosti slišalo o tej panogi tatinske obrti. Dne 11. junija t. l. je bil pri nas sejem, na katerega se je pripeljal s kolesom tudi posestnik Jurij Golob iz Gozda. Svoje kolo je prislonil k zidu v veži gostilne »Grajski dvor«. Tam mu je kolo izginilo in Golob je javil tatvino orožnikom, ki so uvedli preiskavo. Po treh mesecih se je orožnikom vendarle posrečilo izslediti tatu. Na sejem, ki se je vršil te dni, je prišel tudi neki okoličan s svojim kolesom, katero so takoj spoznali, da je ono, ki je bilo ukradeno meseca junija Juriju Golobu. Orožniki so kolo zaplenili in sedanjega lastnika vprašali, kje je dobil kolo. Odgovoril je, da ga je kupil od nekega Stanka Kralja za 900 Din. Nadaljna preiskava je dognala, da je omenjeni Stanko Kralj v Kamniku pekovski vajenec. Mladega tatu so takoj prijeli in oddali v zapore okrajnega sodišča v Kamniku. Fant je star komaj 16 let, rojen v Zagrebu, pristojen pa v Štepanjo vas pri Litiji.

Vreme se počasi preobrača

»Ako je sveti Tilen obilen dežja ali solnca, tako ostane vse do konca.« tako pravijo stari vremenarji o vremenu za mesec september. Sveti Tilen je bil solnca obilen, Ljubljana in okolica je imela krasno jesensko vreme vse do zadnjih dni. V soboto se je začelo vreme precej kisati, toda Ljubljana ni dobila dežja. Zanimivo pa je, da je v gornje mdelu Gorenjske od Lesc dalje proti Jesenicam v petek in v soboto močno deževalo. Bil je pravi naliv, zato je bila Sava zadnje dni zelo motna, kar so opazili tudi pozni kopalci. Včeraj se je okoli poldneva zopet močno pooblačilo. Začelo je v severnovzhodni smeri celo grmeti. V Ljubljani in ljubljanski okolici je padlo le nekaj poničnih kapljic, dočim je moralo po nekaterih krajih močno deževati. Vsekakor ni pričakovati, da bi imeli še nepretrgano lepo vreme do konca meesca, kajti sredi septembra prične navadno pravo jesensko deževno vreme, ki traja dalj časa.

Sport

Nedeljski sportni drobiž

Glavna sportna prireditev prošle nedelje v Ljubljani je bila hazenska tekma med reprezentancama Ljubljane in Murske Sobote. Šlo je za to, katera družina bo prišla v finale v tekmovanju za pokal, ki ga je daroval beograjski juvelir Stefanović. Zanimanje za to tekmo je bilo veliko. Začetkoma je izgledalo, da bo ljubljanska reprezentanca doživela poraz, vendar ji je do regularnega konca igre uspelo izenačiti. Tekma je končala s 5 : 5 (1 : 3). Sodnik g. Schneller, ki je sodil objektivno, je moral odrediti podaljšek, v katerem je Ljubljana zabila 4, Murska Sobota pa 2 gola. Končno stanje je torej bilo 9 : 7 za Ljubljano.

Zanimivo igro sta v pokalnem tekmovanju nudila Primorje in Hermes. Zmagalo je Primorje s 5 : 3 (3 : 2). Zmaga Primorja je zaslužena. Moštvo je predvedlo prav lepo igro ter se mu vidi da je na potu konsolidacije. Toda tudi o Hermesu se more reči le dobro. Zaigral je tako, da bo še marsikomu nevaren nasprotnik, ako ostane vsaj na dosedanji višini. S to zmago pride Primorje v finale za pokal LNP.

Tekmi za državno prvenstvo sta prinesli iznenadenje. Obe sta ostali neodločeni, in sicer v Zagrebu Gradjanski : BSK 1 : 1 (0 : 1), v Beogradu pa Jugoslavija : Hajduk 0 : 0 Zagrebška tekma se je odigrala v dokaj surovem stilu. Hajduk je, kljub temu, da je dosegel le neodločen rezultat, še bolj ojačil svojo pozicijo na čelu tabele, ki izgleda sedaj nastopno:

Hajduk	6	4	2	0	20 : 11	10
Hašk	7	3	1	3	14 : 13	7
BSK	5	2	2	1	14 : 11	6
Jugoslavija	7	2	2	3	11 : 19	6
Gradjanski	7	1	1	5	6 : 20	3

Mariborski Železničarji so na domačih tleh porazili Villacher Sp. V. s 3 : 1 (2 : 1), v Trbovljah pa je ljubljanska Svoboda v borbi za darili DZ in SGR zmagala nad Amaterjem s 4 : 0 (3 : 0).

Avstrijske nogometne reprezentance so v nedeljo izvojevale zmago na vseh črtah. Na Dunaju je Avstrija zmagala nad Češkoslovaško 2 : 1 (2 : 1), v Pragi je dunajska reprezentanca nadvladala praško s 5 : 4 (3 : 1), avstrijski amaterji pa so na domačih tleh porazili madžarske s 3 : 2 (2 : 2). Slabše so odrezala dunajska moštva, ki so gostovala v inozemstvu, kar se vidi iz naslednjih rezultatov: *Toplice:* Teplitzer FC : Austria 5 : 0 (2 : 0). *Gradec:* WAC : Sturm 2 : 2 (2 : 1). *Bratislava:* SK Bratislava : FAC 2 : 0 (1 : 0). *Prostejov:* SK Prostejov : Nicholson 7 : 2 (3 : 1). *Brno:* Židenice : Hertha 2 : 2 (1 : 0).

O lahkoatletskem dvomatchu Ilirija : Primorje se z docela sportne strani skoraj ne izplača pisati. Nastopili so samo atleti Primorja. Prva mesta so zasedli v troskoku Korče s 13.14, v teku na 200 m Skok s 23.6, v teku na 800 m Žorga z 2:07.4 v metu kopja pa Petkovšek 43.95. O sporu, ki je nastal zaradi tega dvomatcha med Ilirijo in Primorjem se bo seveda še razpravljalo in reševalo slovensko lahkoatletiko pri zeleni mizi. Z obžalovanjem, da jih več ni, se spominjamo onih lepih časov, ko so se sicer tudi vršili boji pri zeleni mizi, ko pa so kljub temu naši atleti merili svoje moči v borbah na zelenem polju ter izboljšavali slovenske in jugoslovenske rekorde.

V Celju je teniški turnir med SK Celje in SK Ptuj končal z zmago prvega 8 : 3.

Na 9.2 km dolgi progi na Trojanah so se vršile pod vodstvom motoklubov Celje in Maribor motociklistične dirke, katerih se je udeležilo 26 dirkačev motociklističnih klubov iz Ljubljane. Celja, Maribora, Zagreba in Gradca. Zmagovalci v posameznih kategorijah so bili: 175 ccm Rist M. (Motoklub Ilirija) 7:36.6 do 250 ccm Novak R. (Gradec) 7:17.2. do 350 ccm Schildhabel A. (I. HMK Zagreb) 6:50.8 (najboljši čas dneva), preko 500 ccm Braunstein F. (Gradec) 7:01.8. Vozila s prikolicami Stuzzi V. (Motoklub Ljubljana) 6:58.8.

SK Krakovo. Strogo obvezen sestanek vsega članstva I. moštva, rezerve in ostalih, katerega se morajo brezpogojno vsi udeležiti, se vrši v sredo ob 20. uri v gostilni Usenik, Rimska cesta.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Redni trening I. in II. skupine se bodo vršili vsak torek, četrtek in petek od 16.30 dalj

ASK Primorje (tajništvo). Seja centralnega odbora danes v torek ob 21. v tajništvu. Tajnik.

Gospodarstvo

Rekordna produkcija slovenskih premogovnikov v juliju

Letošnja produkcija za četrt milijona ton večja kakor lanska.

Produkcija slovenskih premogovnikov je bila tudi v juliju nenavadno visoka. V tem mesecu je bilo v slovenskih premogovnikih nakopanih **190.517 ton premoga**, to je za 44.250 ton več kakor lani in za 49.314 ton več kakor predlanskim (v juniju tekočega leta je znašala produkcija 174.597 ton, v maju pa 179.008 ton). S tem so slovenski rudniki dosegli **nov produkcijski rekord za poletne mesece.** Pri tem pa je treba upoštevati, da so bile oddaje v tem mesecu še za 7184 ton večje kakor pa je znašala produkcija, tako da so morali premogovniki to količino oddati od zalog, ki so si jih nakopičili glede na pričakovano večjo potrebo pred uveljavljenjem napovedanega sezonskega povišanja tarif (1. septembra) in glede na jesensko potrebo.

Vsega so slovenski premogovniki **oddali v juliju 197.701 tono premoga** (v juniju t. l. 166.123 ton), in sicer **železnicam 79.938** ton (85.684), brodarstvu 570 ton (300), industriji 82.454 ton (56.675), raznim strankam 19.892 ton (10.717), sami so porabili 10.010 ton (8858), izvozili pa so 4837 ton (3889). Povečanje oddaje odpade torej predvsem na **večjo oddajo industriji, ki si je glede na povišanje tarif že v juliju pričela ustvarjati zaloge za jesen in na podvojeno potrebo raznih privatnih strank, ki so se spričo lanskega pomanjkanja letos že zgodaj pričele zalagati s premogom za kurivo.** Nasprotno pa je bila oddaja železnicam celo nekoliko manjša kakor zadnje mesece. Oddaja industriji se je v primeri s predhodnim mesecem dvignila za 26.000 ton. Ker je bila oddaja večja kakor produkcija, so se zaloge, ki so tekom letošnjega leta narasle od 31.261 na 77.730 ton zmanjšale za 7184 ton na 70.546 ton.

V juniju je bilo povprečno število zaposlenih delavcev dalje zelo visoko in se je v primeri s prejšnjim mesecem še povečalo za 164 na 9983. V ostalem je bilo zaposlenih 258 uradnikov in 244 paznikov.

V prvih sedmih mesecih tek. leta je produkcija slovenskih premogovnikov narasla na 1.287.125 ton napram 1,033.640 tonam v istem razdobju pret. leta in 1.032.850 tonam v istem razdobju l. 1927. Napram lani znaša torej povečanje produkcije že 253.485 ton ali preko 25 %.

Sadna razstava v Brežicah

V nedeljo dopoldne je bila v meščanski šoli v Brežicah otvorjena uspela razstava iz znanih sadnih okolišev Brežice, Videm-Krško, Bizeljsko, Kostanjevica in Boštanj, ki jo je priredila podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Brežicah. Ob navzočnosti predstavnikov oblastev, učiteljstva in številnih gostov je razstavo ob pol 10. otvoril z daljšim ugovorom društveni predsednik gosp. Varlec, nakar so si gosti ogledali razstavljeno krasno in brezhibno namizno sadje, predvsem jabolka in bruške, pa tudi grozdje in breskve. Med jabolki so najbolj zastopane voščenka, kanadka in mošancelj. Že prvi dan je bilo sklenjenih nekaj lepih kupčij.

Letina je bila letos v teh znanih sadorodnih krajih navzlic prerani suši prav zadovoljiva in so na razpolago še znatne množine, čeprav je bilo po razmeroma nizkih cenah prodano in izvoženo precej letošnjega pridelka. Cena najlepšim in neobtolčenim namiznim jabolkom se giblje sedaj med 2 in 3 Din za kg ter znaša za izbrano blago največ 4 Din. Krasna jabolka sta med drugim razstavili v zabojih po 25 kg boštanjska in kostanjeviška podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva, z vzorci pa predvsem posestnik Gustav Balon iz Bizeljskega in ravnatelj Maks Hočevar. Brežiški trgovec g. Petan je razstavil Weckove aparate in priprave za vkuhavanje sadja.

Opozarjamo trgovce kakor tudi privatne interesente, da si ogledajo razstavo, ki ostane odprta do sobote 21. t. m., in si nabavijo potrebne količine, saj so cene glede na prvovrstno kakovost zares nizke. Za uspelo prireditev gre zasluga predvsem predsedniku podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva, gosp. Varlecu in društvenim odbornikom, pa tudi učiteljstvu, ki je požrtvovalno sodelovalo pri ureditvi razstave.

= **Uveljavljene nove trošarine na pivo.** V prilogi »Službenih Novin« od 14. t. m. so objavljene spremembe in dopolnitve trošarinskega pravilnika, ki se nanašajo na pobiranje trošarine na pivo. Priloga je datirana s 30. avgustom. Odredbe pravilnika so pa stopile v veljavo že 1. septembra in se ima od tega dne pobirati nova trošarina na pivo v znesku 5 Din na vsako hektolitersko stopnjo ekstrakta neprevretega piva, kakor to določa novela k trošarinskemu zakonu od 14. aprila t. l. Doslej se je trošarina na pivo pobirala od gotovega piva pri izvozu iz pivovarne v višini 62 Din na 100 litrov piva. S spremembo načina pobiranja trošarine in nove trošarinske stopnje se trošarinska obremenitev piva ne bo bistveno spremenila, pač pa bo boljše in močnejše pivo bolj obremenjeno, dočim je bila doslej obremenitev za vsako pivo enaka, ker se je pobirala od količine gotovega piva brez ozira na jakost.

= **Trgovinska pogajanja s Španijo.** Kakor poročajo iz Beograda, se v trgovinskem ministrstvu zbira materijal za nadaljevanje trgovinskih pogajanj s Španijo, ki so se pričela pred meseci in so bila nato zaradi nastalih ovir prekinjena. V glavnem je bil pri pogajanjih že dosežen sporazum, le v nekaterih vprašanjih ni prišlo do soglasja, deloma zaradi negotovosti v pogledu nove španske carinske tarife. Pogajanja se bodo še letos nadaljevala

= **Velika razstava konzerviranega sadja in češpelj v Beogradu.** V času od 12.—17. novembra se bo v Beogradu vršila velika razstava suhih češpelj, predelanega in konzerviranega sadja, konzervirane povrtnine in priprav za pobijanje rastlinskih in sadnih škodljivcev. Razstavo prireja Srpsko poljoprivredno društvo v svojem razstavnem paviljonu (Nemanjina ulica 11). Prijave se sprejemajo do 15. oktobra.

= **Ustanovna skupščina Jugoslovenskega mlekarskega društva.** V nedeljo se je vršila v Zagrebu ustanovna skupščina Jugoslovenskega mlekarskega društva, ki ji je predsedoval gosp. Ljudevit Gortan. Po daljši diskusiji so bila sprejeta pravila, nakar je bil za predsednika izvoljen gosp. Ljud. Modly. V odbor je bil izmed Slovencev izvoljen ravnatelj Kmetijske družbe gosp. inž. Rado Lah, v revizijski odbor pa gosp. Alojzij Obersnel.

= **Oddaja krovskih del** na objektih vojne bolnice v Ljubljani se bo vršila potom licitacije 1. oktobra pri inženjerskem oddelku dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Načrti in predračuni so na vpogled v pisarni omenjenega oddelka.)

= **Licitacija** glede dobave 30.000 komadov tirnih žebljev, ki je bila razpisana za 24 t. m. pri gradbenem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani, se ne bo vršila.

= **Dobave.** Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 50.000 kg portlandskega cementa; do 24 t. m. glede dobave 2000 kg pisanih cunj; strojni oddelek pa do 25. t. m. ponudbe glede dobave 100 kg železne žice in 100 komadov obločnic za plinsko razsvetljavo; do 16. t. m. glede dobave 3800 pol smirkovega platna, 1500 m³ kisika in 2000 komadov smolnatih bakelj. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 30. t. m ponudbe glede dobave 2000 q portlandskega cementa in 3000 kg bencina. Dne 2. oktobra se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave signalnega materijala. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.) Dne 1. oktobra se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave raznega gornjegradbenega materijala. (Pogoji so na vpogled pri gradbenem oddelku te direkcije.)

Borze

16. septembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik, zlasti v devizah na Prago, Curih in Trst. Potrebo v devizah na Trst in Newyork je krila privatna ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka. Tečaji deviz so ostali v glavnem nespremenjeni.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda dalje stabilna. Za aranžma je danes notirala 406 — 407, trgovala pa se je za kaso po 407 in za december po 417. Investicijsko posojilo je bilo po odbitku polletnega kupona (3.50 Din) zaključeno po 84.5, agrarne obveznice pa so pri nekoliko nižjem tečaju 52.5 — 53.5 ostale brez prometa. Med bančnimi vrednotami se je Praštediona okrepila na 860 zaklj., v ostalem pa so bili zaključki še v Srpski banki po 155, v Jugobanki po 81 in v Poljodelski banki po 15.75 Med industrijskimi papirji je bila Slavonija dalje zelo čvrsta ter se je trgovala po 125, pozneje pa po 130. Zaključki so še bili v Trboveljski po 485, v Gutmannu po 195, v Tvornici vagonov (Brod) po 140 in v Šećerani po 415.

Devize in valute

Ljubljana. Amsterdam 22.805, Berlin 13.53 — 13.56 (13.545), Bruselj 7.9068, Budimpešta 9.9304, Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9) Dunaj 8.011, London 275.35 — 276.15 (275.75), Newyork 56.69 — 56.89 (56.79), Pariz 222.55, Praga 167.98 — 168.78 (168.38) Trst 296.45 — 298.45 (297.45)

Zagreb. London 275.35—276.15, Newyork 56.69 — 56.89, Pariz 221.55 — 223.55, Milan 296.518 — 298.518, Curih 1094.4 — 1097.4, Amsterdam 22.775 — 22.835, Berlin 1352.5 do 1355.5, Dunaj 7.996 — 8.026, Praga 168.08 do 168.88, Budimpešta 9.9234 — 9.9534.

Tvrdka Ljudevit Marx
tovarna lakov d. d. v Domžalah

je imela svoj

IV. redni občni zbor

dne 13. septembra 1929. ob veliki udeležbi delničarjev. 1:275

Sklenilo se je izplačati za poslovno leto 1928. 4% dividende, ki se plačuje od 1. oktobra t. l. dalje pri blagajni tovarne na Količevem pri Domžalah in pri Zadružni gospodarski banki v Ljubljani. Izvolila se je dosedanja uprava. Dalje se je odobril obširni investicijski program ter se je sklenilo zvišati delniško glavnico od 4,000.000 dinarjev na 8,000.000 dinarjev v tranšah à 1,000.000 dinarjev potom izdaje imenskih delnic. Na občnem zboru je bilo zastopanih 70.520 delnic z 2820 glasovi. Proti zvišanju delniške glavnice je glasovalo 299 glasov.

Curih. Zagreb 9.1275, London 25.16, Newyork 519.15125, Pariz 20.305, Milan 27.145, Berlin 123.60, Dunaj 73.08, Praga 15.36, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.625, Sofija 3.76, Varšava 58.23.

Dunaj. Beograd 12.4775 — 12.5175, Berlin 168.86 — 169.36, London 34.39 — 34.49, Milan 37.125 — 37.225, Newyork 709.25 do 711.75, Pariz 27.74 — 27.84, Praga 20.98125 do 21.06125, Curih 136.66 — 137.16.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljubljanska kreditna 123 d., Praštediona 855 d., Kreditni 170 d., Vevče 130 d., Ruše 250 — 260, Stavbna 50 d., Šešir 105 d.

Zagreb Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 406 — 407, kasa 406.5 — 407, za december 416.5 — 417.5, investicijsko (ex kupon) 84.5 — 85, agrarne 52.5 — 53.5; bančne vrednote: Praštediona 860 — 865, Union 202 den., Srpska 155 — 156, Jugo 81 do 83, Zemaljska 130 — 135, Obrtna 36 do 50, Ljubljanska kreditna 123 den., Poljo 15.75 — 16; industrijske vrednote: Narodna šumska 40 — 45, Gutmann 194 — 196, Slaveks 97 — 100, Slavonija 120 — 130, Drava 430 den., Danica 117 — 127, Šećerana 410 do 419, Brod vagon 135 — 155, Union mlin 155 — 160, Vevče 130 den., Isis 15 — 17, Dubrovačka 400 — 430, Oceanija 200 den., Trbovlje 483.5 — 490.

Beograd. Vojna škoda 406.5, investicijsko 85.5, Narodna banka 8200.

Blagovna tržišča

Hmelj

+ **Na žateškem hmeljskem trgu** je bila tudi pretekli teden kupčija izredno živahna, pri čemer so bile na deželi dnevno prodane velike količine. Nakupovali so predvsem zastopniki čeških, švicarskih, nemških in švedskih pivovarn. Producenti so doslej prodali že 80.000 stotov letošnjega pridelka. Cene prvovrstnemu blagu so ostale nespremenjene ter znašajo 550 — 600 Kč za 50 kg (18.50 — 20.20 Din za kg), dočim se je izbrano blago prodajalo po 600 — 650 Kč (20.20 — 21.90 Din). Za srednjevrstni hmelj pa se je okvir cen nekoliko razširil navzdol. Dobre srednje vrste so se prodajale po 500 do 550 Kč (15.15 — 16.85 Din) in slabejše po 400 — 450 Kč (13.50 — 15.15 Din).

+ **Na nürnberškem hmeljskem trgu** je znašal pretekli teden dovoz 1150 bal, pri razmeroma slabem prometu pa je bilo prodanih le 530 bal. Tendenca je dalje mirna ter je koncem tedna notiral hallertauski prvovrstni hmelj 80—90 mark za 50 kg (21.70 do 24.40 Din za kg), srednji 55 — 75 mark (14.90 — 20.30 Din), gorski hmelj prvovrstni 45 — 60 mark (12.20—16.25 Din), srednji 35 — 40 mark (9.50 — 10.25 Din), slabi 25—30 mark (6.80 — 8.15 Din).

Les

+ **Ljubljanska borza** (16. t. m.) Tendenca nespremenjena Zaključenih je bilo 76 vagonov bukovih in 3 vagone hrastovih drv. Išče se trame merkantilne v določenih dimenzijah, dalje paralelne, ostrorobe škorete (12 mm, 16 cm) ter parjene bukove plohe (ostrorobe, od 60 mm debeline naprej) in naravne bukove plohe (2—4.60 m, 18 cm šir. naprej, 60—100 mm debeline).

Žito

+ **Žitni trg** (16. t. m.) Na budimpeštanski borzi je danes navzlic živahnemu prometu ob sklepu borznega sestanka nastopila mlačnejša tendenca ter so tečaji popustili, kar ni ostalo brez vpliva tudi na naš trg. Vendar so cene ostale nespremenjene, le za koruzo je situacija dalje slaba.

+ **Ljubljanska borza** (16. septembra.) Tendenca nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica(slov. post. mlev tar. plač 30 dni): baška stara, 80 kg, 2 % po 252.5 do 255 nova 80/81 kg, 1 % po 252.5 — 255; 79/80 kg, 2 % po 247.5 — 250; sremska, 80 kg, 1 % po 242.5 — 245; 77 kg, 2 % po 237.5 — 240; slavonska, 77 kg 2 %, po 235.5 do 237.5; rž: 72/73 kg po 222.5 — 225; moka »0«, fco Ljubljana, plač po prejemu po 365 — 370; koruza: baška, slov postaja, mlevska tarifa po 237.5 — 240, navadna tarifa po 240 — 242.5; oves: baški, slov. postaja 215 — 217.

+ **Novosadska blagovna borza** (16. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 15 vagonov pšenice, 14 vagonov koruze, 4 vagone ječmena, 1 vagon ovsa, 1 vagon moke in 3 vagone otrobov. **Pšenica:** baška in banaška 192.5 — 197.5; ladja Tisa 207.5 — 212.5; ladja Dunav 205 — 207.5; sremska 187.5 do 192.5. **Ječmen:** baški in sremski 130 — 135. **Oves:** baški in sremski 155 — 157.5. **Koruza:** baška, banaška in sremska 160 — 165. **Moka:** baška »0g« 295 — 300; »2« 275 do 280; »5« 250 — 255; »6« 225 — 230; »7« 190 — 200. **Otrobi:** baški in banaški 110 do 125. **Fižol:** baški in banaški beli 410—415.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani. 16. septembra 1929. Višina barometra 308.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m. in sek.	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Opazovanja								
Ljubljana	8.	766·5	13	80	mirno	10		·
Maribor		765·0	15	80	W 4	7		·
Zagreb		765·5	18	70	mirno	7		·
Beograd		765·4	16	95	mirno	9	Dež	2
Sarajevo								·
Dubrovnik								
Skoplje	7	765·2	17	80	mirno	10	dež	6
Split		762·8	21	50	NNE 6		dež,	1

Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 23.6 C, najnižja 12 C.
Solnce vzhaja ob 5.40, zahaja ob 18.11, luna vzhaja ob 18.4, zahaja ob 3.28.
Dunajska vremenska napoved za torek: V severnih Alpah precej jasno, od zapada mogoče prehodno motenje, v južnih Alpah bolj oblačno, možnost neviht.

CENIK brezplačno in franko!

Din 49 Poletno jamstvo Din 64

A. KIFFMANN
specijalist samo boljih ur
Maribor 36-a

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, za vedno zapustila naša ljubljena sestra, teta in svakinja, gospodična

Jakobina Maschke

zasebnica

Pogreb blagopokojne se vrši v torek, dne 17. septembra ob 5. uri popodne iz mrtvašnice veže splošne bolnice k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 16. septembra 1929.

ŽALUJOČI OSTALI.

Iz življenja in sveta

Pesnik, finančnik in pustolovec

Neverjetna pustolovska karijera profesorjevega sina — Krošnjar, natakar, sladoledar in finančni genij. — Pesnik v ječi. — Žongler s tujim imetjem, prijatelj ministrov in poslancev. — Razkrinkan in obsojen.

V Parizu so obsodili »barona« Valentina Richarda Reitha de Baillencourta zaradi sleparij na štiri leta ječe in zdravniki pravijo, da ne bo zapustil živ kaznilnice v Fresnesu. To bi bil žalosten, toda nad vse zasluženi konec najbolj čudne pustolovske karijere, kar jih je rodila naša doba.

Od profesorjevega sina do barona

Reith je bil sin uglednega pariškega profesorja in po lahkoti, s katero se je odlikoval v študijah, se je zdelo, da bo postal najmanj kakšen sijajen znanstvenik. Toda s 17. letom je obesil šolo na klin in pobegnil v London, kjer se je začel preživljati z najrazličnejšimi posli. Bil je krošnjar, natakar, sladoledar in podobno. Že tedaj je pokazal nenavadno podjetnost. Vedno iznova si je znal pridobiti kakšnega kapitalista, da je naložil svoj denar v podjetja manjšega obsega, kakor leteče kuhinje, ki jih je ustanavljal pod imeni svojih dobrotnikov. Ta podjetja so druga za drugim propadla, dobrotniki so izgubljali naložene vsote. Reith pa se je znal izmazati vsakokrat z dobičkom. Menjaval je svoje poklice z večjo lahkoto nego drugi ljudje svoje srajce, ušel je v Ameriko, kjer je nadaljeval s svojimi praktikami in je postal celo tajnik za šolsko upravo v državi Newyork. Moral je k vojakom domov in prvo, kar je tam storil, je bila ustanovitev tajne agenture za podpiranje dezerterjev in antimilitaristične propagande. Podpore so šle seveda večinoma v njegov žep. Obsodili so ga na dve leti ječe in se je vrgel v tem času na literarno delo, kot eseist, kot izboren prevajalec latinskih klasikov, kot izviren pesnik, ki je izdal svojo lastno zbirko pod naslovom »Samotne sanje«. Komaj da se je vrnil v prostost je na račun neke dedščine začel s finančnimi špekulacijami. Sam si je nadel naslov barona in je začel ustanavljati delniške družbe v tolikšnem številu, da bi samo naštevanje njihovih imen zavzelo več stolpcev našega lista.

Mojster ustanavljanja in bankrotiranja

Omejiti se hočemo le na majhno število primerov, ki naj pokažejo njegovo presenetljivo vsestransko podjetnost. Ustanavljal je n. pr. gledališča, modne trgovine, liste, eskomptne družbe, rudniška in petrolejska podjetja, reklamne agenture, zastavljalnice, konsumne zadruge, zdravniške ambulatorije, igralnice, družbe za izkoriščanje novih izumov, tovarne, predelovalnice smeti, legijone in legijone družb in družbic vseh vrst, ki so propadale z isto naglico, kakor so se porajale — toda njihovi polomi so množili njegovo bogastvo bolje in uspešneje nego celo njihovo kratko življenje. Njegovi družabniki so izgubljali milijone in so romali v ječe, on si je milijone kopičil in ni bilo paragrafa, ki bi mu mogel škodovati. Imel je svojo taktiko, ki se mu je vedno izkazala. Svojim ustanovitvam ni dajal nikoli svojega imena, temveč jim je v vodstvo stlačil vedno slamnate može, ki so delali samo to, kar je on hotel in ki so se pokorili za njegove grehe. Najboli znameniti advokati in pravniki so prihajali k njemu po nasvete, ki je poznal šibkosti paragrafov bolje nego kdorkoli kadarkoli na svetu in ki je užival kot posestnik gradov, palač, vil, velikanskih zemljišč in kot »dobrotnik« največji ugled. Njegovo načelo je bilo, da je treba delati

kunčije le s tujim denarjem

in s tem načelom je prospeval, dočim so padale njegove žrtve na levi in desni.

Višek svoje karijere pa je dosegel med svetovno vojno. Kot vojaški šofer je prepeljal zlati zaklad Francoske banke v Bordeaux in si je znal pridobiti takšne protektorje, da so ga že l. 1915. osvobodili vojaške suknje. Sedaj je ustanovil svoje največje podjetje, »Société des Ateliers Atlas«, ki se je bavila s proizvodnjo municije, tovornih vozil, poljedelskih strojev itd. Do l. 1920. so ga smatrali poleg poznejšega ministra Loucheurja za najbogatejšega moža na Francoskem. Vodil je razkošno življenje in se je tikal z najvplivnejšimi ljudmi, s poslanci, senatorji, ministri. Hipoma je podjetje propadlo s pasivami 39 milijonov frankov in za njim je šla cela vrsta manjših ustanov. Toda Reith je bil že poskrbel za svoje slamnate rešitelje in v tistem času je imel pod roko že drugo, še v večjem stilu zamišljeno in kvarnejšo ustanovo.

Glasnik vojnih oškodovancev

Država se je mudila z izplačilom težkih milijonov ki bi jih morali dobiti vojni oškodovanci v razdejanih provincah severne Francije. Sila je bila velika in tako ni čudno, da so ljudje pograbili brez pomisleka »ugodno« priliko, ko se je nekega dne osnovala banka, ki je razglasila, da bo zastopala njihove koristi, če ji oni odstopijo svoje zahteve po odškodnini. »Boni« vojne škode so deževali trumoma v banko, ki si jih je v kratkem nakopičila v vrednosti 40 milijonov frankov. Lahkoverne žrtve pa niso prejele niti centima v gotovini, marveč edino obljube. Samo »zagovornik njihovih pravic«, baron Reith, ustanovitelj tega zavoda, je prejel križ Častne legije za svoje zaslužno delo v prid — oškodovancev in je igral največjo ulogo, ki jo more igrati kakšen človek v komediji človeške družbe. Tedaj pa je udarila pest usode v to komedijo in hipoma je stal velikaš med velikaši pred ljudmi kot

navaden tat in razbojnik.

V poštni urad v Nimesu se je bil izvršil težak vlom, mesec pozneje se je ponovil pod enakimi okoliščinami v Parizu in med obema vlomoma je neznanec uropal znani varijetetni umetnici Parvsisovi luksuzni avto. Policija je vzela stvar v roke in je ukradene vrednostne papirje odkrila v — Reithovi blagajni, uropani avto pa v njegovi garaži!! Sledila je aretacija, sodna obravnava, obsodba na 17 let ječe za te in za druge zločine, ki so začeli prihajati na dan, v ječi je »baron« zbolel in so ga spravili v bolnišnico, leta 1927 je bil spet na prostem. In takoj je začel z novimi podjetji, ki so ga spravili za novi dve leti v ječo. Ko je to odsedel, je izginil. Pred kratkim se je pojavil v Parizu pod napačnim imenom, prejeli so ga, ker se je bil v tem času nabral nov kup obtožb proti njemu, in je romal spet v ječo. Od tu, pravijo, se ne vrne več. To bi bil konec moža, ki je oškodoval svoj narod za stotine milijonov, zakrivil nešteto tragedij in užival najvišje časti.

Pojedine starih Rimljanov

Če primerjamo naše bankete z gostijami starih Rimljanov, moramo reči, da se izlepa ne najdejo požeruhi, ki bi delali čast njihovi nenasitnosti. Vsak povprečen Rimljan je jedel po večkrat na dan, in sicer obilnejše kakor dandanašnji prav imovite rodbine. Zajtrk, obed in večerja je obsegal vedno po več jedi hkrati. Začetek je bil nekakšen »hors d'oeuvre« in je sestojal iz rib, jajec in pikantno kislih jedi, ki dražijo apetit. Glavni obrok se je imenoval »pugna« in je bil v resnici pravcata bitka, v kateri ni junak nikdar odpovedal. Kuharji so prinesli na mizo cele živali, katere so gladeži tesali po mili volji. Vsak sladokusec je prišel tukaj na svoj račun. Prvi je vzel nogo, drugi glavo ali vrat, tretji rebra itd. K večjim živalim so se servirale še manjše. Potem so ponujali desert, močnate jedi, sir, sadje in drugo.

Sloviti Lukul, ki se po njem še danes imenujejo razkošne pojedine, je potrošil samo za eno kosilo ali večerjo do pol milijona dinarjev današnjega denarja. Ta luksus šele lahko ocenimo, če pomislimo, da je bil denar tiste čase mnogo dražji kakor danes. Zgodovina poroča, da so gostje nekoč na gostiji uničili 7000 piščancev in 2000 rib. A pisatelji javljajo še več — o gostijah, na katerih so povabljenci niso najedli do sitega, ampak so dobili v dar še žive živali, ki so jih zjutraj, ko so se vračali domov, naložili na voz in pognali konje radostni, da ne gredo z gostije »praznih rok«.

Seveda je bil rimski jedilnik primeren izbirčnosti tistih, ki so ga sestavljali. Ko so bili bogatini vsega siti, so si naročali eksotične jedi, n. pr.: možgane ptičev plamencev, pavov in papig ter jezike ptičev-pevcev. In na koncu so si s poseganjem v goltanec praznili želodce.

Težka požarna katastrofa v Parizu

V ulici Villejust v Parizu je začelo goreti v neki tovarni za avtomobilske potrebščine in komaj so pozvali gasilce in so se ljudje rešili, je bila vsa obsežna, štirinadstropna stavba v plamenih. Ogenj se je z bliskovito naglico razširil na sosedno štirinadstropno poslopje, ki je pogorelo do tal. V drugem nadstropju je tu stanoval slikar Rozenstock, ki mu je požar uničil premnogo slik in drugih umetnin ogromne vrednosti. Nato je ogenj zajel še dve drugi visoki stavbi, ki so ju pa deloma rešili. Tako napornega in nevarnega dela niso imeli gasilci že dolgo časa, piše pariški listi. Slika nam jih kaže pri tem delu.

Malo in drago

Parižani se pritožujejo nad visokimi cenami divjačine na letošnjem trgu, ki je je vrhu tega tako malo, da ne zadošča potrebam francoske prestolnice. Dejansko vedo statističarji povedati, da je prišlo te dni, ko se je otvorila sezona za divjačino, »samo« 7600 kg vsakovrstnih divjih dvo- in štirinožcev na trg, dočim jih je bilo lansko leto 10.800 kg. Cene pa so se v razmerju z lanskimi povišale povprečno za 2 fr. na glavo. Še največ je bilo jerebic, ki so našle navzlic visokim cenam takoj svoje kupce, med katerimi je enega ujel fotografov aparat, kakor nam kaže slika.

Od 36. leta do smrti

T. Edison je nedavno zbolel in javnost je že skrbelo, da bi utegnila nastopiti katastrofa. Ali Edison je zopet čil in te dni je prav krepko odgovoril nekemu angleškemu pisatelju, ki je trdil, da človek s svojim 36. letom že lahko pobere sadove svoje delavnosti.

Edison trdi, da začne človek s 36. letom šele pametno presojati življenje. Takrat se mu poderejo vse iluzije in vse sanje, ki napravljajo mladost srečno. S 36. letom prične človek gledati v obraz realnosti in do 70. leta je njegovo delo lahko vedno uspešno. Ako si je v tej starosti ohranil dobro zdravje, bo imel užitek svojega dela do poznih let, morda do 90 ali še čez.

Jubilej kadilca viržink

Dunajčan Josip Jahoda je proslavljal te dni svoj jubilej kot kadilec viržink. Okoli devetdeset let je star in šedemdeset let že kadi viržinke. Do leta 1919 jih je pokadil na dan po 15, sedaj jih popoka 6. Vsega skupaj je pokadil doslej 202.900 cigar. Če bi jih postavili drugo za drugo, bi dale dolgost 58.000 km.

Generalno ravnateljstvo avstrijskega tobačnega monopola mu je poslalo k jubileju veliko škatljo krasnih svetlih viržink in mu v posebnem pismu želelo še dolgo življenje, da bo pokadil še dokaj vedno izvrstnih izdelkov avstrijske tobačne industrije.

Eckenerjev prelaz

Pariški listi poročajo, da je dobilo gorovje, nad katerim je plul »Zeppelin« dne 26. avgusta pri odhodu iz Los Angelesa v Lakehurst, ime Eckenerjev prelaz, v počaščenje poveljnika nemške zračne ladje.

Vojaški aeroplan, na katerem je bil tudi nemški častnik von Arnauld, se je dvignil nad omenjeno gorovje in je spustil na najvišjo točko padalo, ovito z nemškimi barvami.

Radio

Torek, 17. septembra

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 1330: Poročila iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra. — 19.30: Slovenska literarna zgodovina. — 20: Pevski koncert kvarteta Glasbene Matice. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

Sreda, 18. septembra

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprod. glasba. — 13.30: Novice iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra. — 19: Otroški kotiček. — 19.30: Pravno predavanje. — 20: Španski večer, simultani srednjeevropski prenos. — 22.30: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 11.30: Repr. glasba. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20.30: Španski večer. — BEOGRAD 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 20.30: Violinski večer. — 21.30: Poročila. — 21.45: Igra. — 22.40: Koncert radio-kvarteta. — PRAGA 19.05: Koncert iz Brna. — 20: Prenos koncerta češke filharmonije. — BRNO 17.45: Arije in pesmi. — 19.05: Koncert vojaške godbe. — 20: Prenos koncerta iz Prage. — VARŠAVA 18: Koncert lahke glasbe. — 20: Klavirski koncert. — 20.45: Španski večer. — 23: Plesna godba. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 20.05: Humor v svetovni literaturi. — Koncert lahke godbe. — BERLIN 19: Koncert na orgle. — 19.30: Večer vedrih pesmi. — Plesna godba. — FRANKFURT 16.15: Koncert iz Stuttgarta. — 20: Komorna glasba. — 20.45: Španski večer. — LANGENBERG 17.35: Večerni koncert. — 20: Lokalen nemški večer. — 21: Španski večer. — 22.45: Plesna godba. — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 20: Ves program iz Frankurta. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.15: Odlomki operet in valčki. — 20: Španski večer. — Jazz-band. — 23: Koncert lahke godbe. — LONDON 19.45: Vojaške koračnice. — 20.50: Španska narodna glasba. — 22.15: Klavirski koncert. — Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Španski večer. — STOCKHOLM 20: Španski večer. — 21.40: Igra. — Godba za ples.

Radio-Toulouse se zahvaljuje naši državi

Danes zvečer ob 20.15 se bo v Radio-Toulouse advokat M. Baldy v imenu Zveze bojevnikov Solunske fronte zahvalil Jugoslaviji za prisrčni sprejem ki ga je bila Zveza deležna na svojem zborovanju od 27. avgusta do 6. septembra.

Vsak čas ima svoje lepote

Jesen in zima sta nam vsem prijetna, če smo v elegantnih toplih ulstrih in suknjah. Segajmo po najboljših. Suknje in blago v številnih modernih uzorcih samo pri tvrdki 2

Drago Schwab, Ljubljana

K nemirom v Palestini

Židovska hiša v Meher Hajelnu, ki so jo razdejali in zažgali arabski demonstranti.

Ekonomično vzdrževanje in lahkota repariranja sta tista dva činitelja, ki sta proslavila tovorni avto Chevrolet

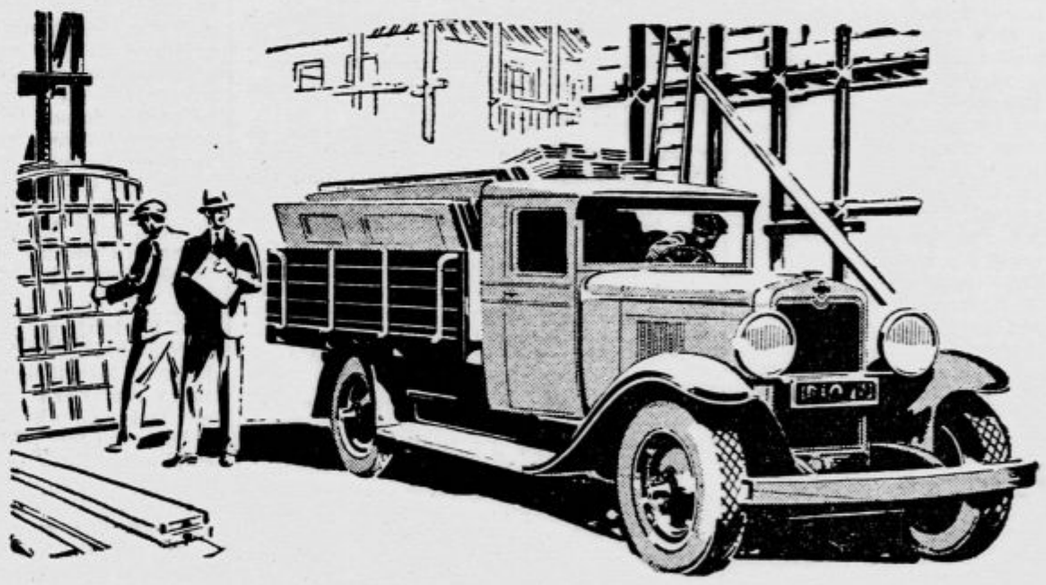

Širše polje udejstvovanja in sredstva zanj: vtem je zanesljivost kupčijskega uspeha

Motorni tovorni voz je tisto moderno sredstvo, ki daje trgovcem vseh kupčijskih strok možnost razširjenja kroga odjemalcev in zvišanja dobičkov.

Z ustvaritvijo tovornega avta Chevrolet in s tem, da ga leto za letom izpopolnjuje, stremi General Motors za tem, da čim bolj zniža troške tonaže na kilometer prevoza. Na preizkuševalnem terenu družbe General Motors so tovorni vozovi Chevrolet prevozili sto tisoče kilometrov na vseh mogočih vrstah cest: pri tem so imeli Chevroletovi inženjerji priliko, po potrebi izboljšati šasijo in izpopolniti motor.

Uspeh tega je tovorni avto, ki ga videvate na cesti, ne pa v reparaturni delavnici. Farmarji, lastniki avtobusov in mali trgovci so tako navdušeni nad nizkimi troški vzdrževanja in majhno porabo gazolina, da se rajši odločijo za nakup tega voza kakor kateregakoli drugega šestcilindrskega tovornega avtomobila.

Obiščite najbližjega zastopnika Chevroleta, da se preverite o solidnosti šasije in izberete karoserijo, ki najbolj ustreza vašim zahtevam.

CHEVROLET TOVORNI AVTO

CHEVROLET — PONTIAC — OLDSMOBILE — OAKLAND — MARQUETTE — BUICK — VAUXHALL — LA SALLE — CADILLAC — CHEVROLET TOVORNI AVTOMOBILI — G. M. C. TOVORNI AVTOMOBILI

FISHERJEVE KAROSERIJE

PROIZVODI GENERAL MOTORS

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče *da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičočo se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora!* **2 Din**

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službo dobi

Mlado dekle
ki zna dobro šivati, sprejmem kot sobarico k mali družini. Pismene ponudbe pod »Mlado dekle« na ogl. oddelek »Jutra«. 32341

Samostojno voditeljico
v starosti 35—45 let, z dobrimi spričevali in prima referencami sprejmem za dobro idoči hotel-pension (15 sob) v večjem mestu v solnčni Dalmaciji. Ponudbe s sliko in prepisi spričeval poslati na gg. V., hotel Triglav, Boh. Bistrica. 32317

Učenca
kmetskih stačev, ki ima veselje do kovaške obrti, sprejmem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na O. Fincinger, Šmartno pri Litiji. 32309

Učenca
za pekovsko obrt, močnega, zdravega, poštenih staršev, sprejmem. Najraje tacega, ki se je že okrog enega leta učil za peka. Valentin Soklič, pek, Bled - Rečica. 32303

Plačilno natakarico
s kavcijo in osebno pravico, solidno in dobro moč. kateri oddam kavarniško restavracijo na račun, sprejmem. Zaslužek 1 odstotek od prometa. Ponudbe s fotografijo na oglasni oddelek Jutra. 32295

Ekonom
za izključno vinogradniško posestvo, v stroki dobro izurjen, samec, dobi mesto takoj. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Vinograd 500«. 32292

Učenko
sprejmem v trgovino mešanega blaga. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod »poštena in zdrava« na oglasni oddelek Jutra. 32282

Šaldo-kontista
zanesljivega išče za takoj veliko podjetje. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Konto«. 32492

Pletilje
veščo na Jaquard stroju, sprejmem v stalno službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32444

Več zidarjev in težakov
za notranja dela na graščini Ponoviče pri Litiji sprejme Emil Tomažič, stavbenik, Ljubljana, Kersnikova ulica 5. 32410

Kmečkega fanta
pridnega, 16—18 let starega sprejmem v dobro službo, proti plači po dogovoru. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 32346

Vajenca
z vso oskrbo sprejme Slavko Omejec, čevljar v Št. Vidu 87 nad Ljubljano 32350

Čevljar. pomočnika in vajenca
sprejmem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 32561

Trgovski pomočnik
mlari dobi takoj službo v manufakturni trgovini I. Cvikl, Ptuj. 32538

Šoferja
vešča vseh popravil, zanesljivega in trezega — samskega, vojaščine prostega, iščem za stalno službo k tovornemu avtomobilu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Pošten šofer«. 32533

Drvarje
za izdelavo bukovine išče za takoj uprava družbe »Jezersko« v Kokri. 32524

Mizar. pomočnika
za pohištvo — mlajšega sprejme takoj Ivan Sedej, Ljubljana, Mala čolnarska št. 5. 32566

Čevljar. pomočnika
dobro izvežbanega, z vso oskrbo sprejme takoj v trajno delo Janko Mladič, čevljarstvo, Raka pri Krškem. 32531

Več brivskih pomočnikov
za Ljubljano in okolico išče. Posredovalnica Žabjek, Ljubljana, Cerkvena ul. 11. 32573

Vajenko
za fotografsko stroko s primerno šolsko izobrazbo sprejmem. Naslov v ogl. oddelku Jutra. 32582

Dečka
poštenega in krepkega sprejme takoj kot vajenca parna pekarna Jos. Lavtižar v Kranjski gori. 32144

Učenko
za strojno pletenje sprejmem takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 32583

Hlapca h konjem
z dobrimi spričevali išče Hotel Štrukelj. 32616

Rudarje
kopače — tesarje sprejme rudnik na Gorenjskem. — Naslov v oglasnem oddelku Jutra 32516

Trgovski potniki

Potnika
za prodajo brezkonkurenčnega uglednega predmeta po Sloveniji, z lahko dosegljivim dnevnim zaslužkom po 500 Din, ozir. mesečno 10—12.000 Din sprejmemo. Prednost imajo inteligentni mlajši trgovski pomočniki mešane stroke. — Ponudbe s popolnim opisom dosedanjega poslovanja in sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Marljiv 500«. 32482

Potnike (-ce)
za detajlno prodajo pletenin sprejmem. Dober zaslužek. Naslov v podruž. Jutra v Celju. 32611

Zaslužek

Zastopnike
želi proti mesečni premiji in proviziji. Elektrolux zastopstvo Tehna, Ljubljana, Mestni trg 25. 32374

Pouk

Za angleščino
iščem učiteljico, s poukom na bazi slovenskega, nemškega, francoskega ali italijanskega jezika — za takoj. Ponudbe na poštni predal 153, Ljubljana. 32093

Gosli poučuje
bivši učitelj konservatorija Studentovska ul 9-I 29176

Prva oblast. koncesijonirana šoferska šola
Camernik, Ljubljana (Jugoavto), Dunajska cesta 36. Telefon 2236 Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih moderni avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega 254

Klavirski pouk
po moderni, izborni metodi, strogo pedagoško, po zmerni ceni daje dolgoletna učiteljica. Gre tudi na dom. Prijave vsak dan med 2. in 4. uro popoldne na Rimski cesti 23/I. 32424

Gospodične
ki si hočejo šivati perilo, sprejme v pouk M. Alešovec, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1/I. 32553

Nemški in angleški
poučujem po ugodni ceni. Stari trg 3/II, desno 32584

Instrukcije
daje otrokom osnovne šole proti večerji. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« Učiteljiščnik, III letnik«. 32601

Službe išče

Službo gospodinje
pri samostojnem starejšem gospodu želi mlada vdova brez otrok. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vdova III/2«. 31953

Trgovski pomočnik
marljiv začetnik, želi vsled nadaljne izobrazbe službo premeniti. Gre na deželo ali v mesto. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dežela 44«. 32226

Šofer-avtomehanik
želi takoj ali pozneje namestitve. Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Primore 10«. 32210

Penzijonist
šumarske stroke, samec, želi zaposlenja proti oskrbi. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Brez plačeve« 32142

Trgov. pomočnik
mlad, mešane stroke, izurjen tudi v lesni stroki, želi premeniti službo — v mesto ali na deželo. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Les«. 32468

Sodar
z orodjem išče delo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 32514

Dekle
pošteno, vešča kuhe, išče službo pri boljši rodbini. Cenjene ponudbe prosi na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dekle«. 32543

Pletilja
išče službo s hrano in stanovanjem v hiši. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 32562

Šivilja
želi mesta v hotelu ali boljši gostilni, kjer bi šivala in pomagala tudi druga dela — samo, da bi se priučila kuhanju. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 32516

Trgovec
išče proti primerni plači mesto skladiščnika — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dobra moč 548«. 32548

Vpok. drž. uradnik
želi primerne zaposlitve. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Vpokojenec 56«. 32545

Prodajalka
stara 20 let, izučena v mešani stroki, marljiva, poštena in zanesljiva, želi mesta v trgovini. Nastopi lahko takoj. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Veestransko zanesljiva«. Gre tudi v pisarno. 32523

Prodajalka
pridna in poštena, s 3 let. grem. šolo, išče mesto v trgovini — najraje v Ljubljani. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Pridna-spretna«. 32518

Kontoristinja
zmožna pisarniških del — išče zaposlitve. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Pridna 455«. 32541

Službo premeniti
želi pridna in poštena, vajena hišnih del in nekoliko kuhe. Gre tudi kot sobarica na gostilno. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »št. 948«. 32535

Vpok. železničar
lovec, vajen vsega gospodarstva, želi primerne službe. Gre tudi za hišnika. Ivan Oman, Hrušica 56 — Jesenice. 32527

Šivilja
z osebno pravico in lastnim strojem, vešča konfekcije in pri prodaji želi mesto. Ponudbe na oglas. oddelek Jutra pod »Zanesljiva/78«. 32578

Brivski pomočnik
dober delavec, »bubistucer«, onduler in vešč vodnega kodranja išče mesto. Nastopi takoj. Ponudbe pod šifro »Friseur« na oglas. odd Jutra. 32580

Gospodinja
dobra kuharica, ki prevzame tudi hišna dela, išče s 1. okt. ali pozneje stalno službo. Cenj. ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Lepa dolgoletna spričevala«. 32607

Brivski pomočnik
dober onduler in »bubistucer« išče namestitve pri možnosti v večjem mestu. J. P. Celje, Prešernova 8. Salon »Violeta«. 32608

Prodajalka
mešane stroke, s perfektnim znanjem slovenskega in nemškega jezika, ki je že nekaj časa samostojno vodila trgovino želi mesta v večji trgovini za takoj ali pozneje. Ponudbe pod šifro »Samostojna« na podružnico Jutra v Celju. 32610

Prodam

Puhasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. potem čisti beli puh po Din 300 kg L. Brozović kemična čistilna perja. Zagreb, Ilica 32 183

Omaro
več evilenih črnih toalet, čevljev, karnis, pločevinasto banjo in več drugih stvari prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 32555

Šolske in pisarn. potrebščine
kupite najceneje pri Ivan Bahovec, Stari trg 20. 32581

Ponočni stolec
(Leibstuhl) kompleten in lepo politiran prodam za 100 Din. Cankarjevo nabrežje 3/II. T-a

Radio

Radio-aparat
štiri- ali petcevni, dobro ohranjen kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Radio-aparat«. 32431

Kolesa

Staro žensko kolo
kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Poceni«. 32563

Vozovi

Enovprežno kočijo
lahko, popolnoma v dobrem stanju prodam za Din 5200. Malgaj, Celovška c., Ljubljana 32255

Vrednote

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3. 38

Dragocenosti

Pas in uhane
za narodno nošo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32079

Pohištvo

Zložljivo posteljo
z vložki prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 32540

Razno pohištvo
in kompletno kuhinjo radi selitve ugodno prodam. Ogleda se v Gorupovi ul. 3/I, desno. 32575

Štelaže
po nizki ceni prodam. Naslov v oglas. odd. Jutra. 32596

Stenski obešalnik
z ogledalom, 4 fotelje, sofo ter kuhinjsko kredenco prodam. Ogleda se vsak dan od 10.—11. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32604

Oblačila

Prošnja
Rodbina s skromnimi dohodki prosi usmiljene gospe za staro obleko, čevlje in perilo za srednje ženske postave in dve deklici 3 in 5 let. Blagohotna obvestila prosim na oglasni oddelek Jutra pod »Vse dobro došlo« 32277

Zimsko suknjo
dobro ohranjeno poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 32250

Les

Jelovih desk
na veliko kupim. Dobavitelji naj ponudijo na naslov: Milivoj Gredelj, Vočin, Slavonija. 32528

Smrekove rezane robe
5000 m³ letne produkcije prodam serijozni tvrdki. — Ponudbe pod »Brez naplačila« na podružnico Jutra v Celju. 32535

Pridelki

Krompir
dobavljam vagonske množine. Reflektanti naj se pismeno javijo z navedbo cene na oglas. oddelek Jutra pod »krompir«. 32294

Krompirja
izbranega savinjskega več vagonov, po ugodni ceni prodam. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Krompir iz Štajerske« 32530

Jabolka za prešanje
cele vagone dobavi najceneje Franc Rud Peteline, Šmartno pri Slov. Gradcu. 32503

Krompir
20.000—30.000 kg lepega in zdravega imam naprodaj. H. Kittener, Marenberg. 32613

Kupim

Za stare kovine
je sedaj najboljši kupec tvrdka »Jugofurda«, Zagreb Tratinska cesta 5 32329

Volno, lubje in gobe
ponudite z vzorcem v vsaki množini še danes v Zagreb, pošta VI, predal 82. 32557

Mikroskop
s 750—1000kratno povečavo kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Mikroskop«. 32387

Posestva

Vilo ali hišo
dvodružinsko dve stanovanji po 3—4 sobe, s kuhinjo, pritiklinami in nekoliko vrta, v mestu ali bližnjem predmestju kupim. — Ponudbe s ceno prosim do 24. t. m. na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Pavlič« 32481

Hiša z gostilno
na najprometnejšem kraju Bleda, zelo dobro obiskana — naprodaj resnemu kupcu Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 32469

Suho parcelo
ca. 700 m² kupim v Ljubljani ali periferiji. — Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod »Peščena tla«. 32549

Županstvo občine Litija proda
najvišjemu ponudniku parcelo 301/2 in 301/3, obstoječo iz mlina z vodno močjo za 15 PS ter 8000 m² zemljišča. Zemljišče z mlinom leži ob deželni cesti Litija—Šmartno ter je 20 minut oddaljeno od postaje Litija. Ponudbe je vložiti do 15. oktobra t. l. pri županstvu v Litiji. 32246

Lokali

Majhen lokal
za trgovino, z opremo in etanovanjem takoj po nizki ceni oddam v industr. kraju z lesom — Jama 16, Dvor, Dolenjsko. Ogleda se istotam do 25. septembra. 32519

Trg. lokal v Kranju
oddam s 1. oktobrom. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32534

Trgovino čevljarske stroke
dobro idočo, v največjem kopališču gornjega Jadrana prodam. Pismena vprašanja na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »P. K.« 32526

Lokal v Kranju
obstoječ iz dveh poslovnih prostorov, takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32517

Stanovanja

Dvoje stanovanj
obstoječih iz kuhinje in sobe, ozir. kuhinje in 3 sob, z vodovodom in električno razsvetljavo oddam v najem. V hiši je tudi telefon. Pripravno za pisarno ali boljega obrtnika. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mali vrt — periferija«. 32046

Stanovanje
dveh ali treh velikih sob z vsemi pritiklinami išče mirna stranka, najraje v Trnovskem predmestju na Prulah ali Mirju — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Večje stanovanje«. 31866

Stanovanje
sobe in kuhinje ali 2 sob išče za takoj samostoječi vpok. višji uradnik. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Pensioner 94«. 32194

Stanovanje
obstoječe iz 2—3 sob s kopalnico išče mirna stranka od 3 oseb za november. Ponudbe na Miroslav Žabka, Miklošičeva 14 ali pa telef. št 2534. 188

Samsko stanovanje
2 ali 3 sob s pritiklinami, kompletno, iščem za takoj ali november. Ponudbe z navedbo ulice, nadstropja in cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Samski dom« 32397

Stanovanje
v mestu iščem za takoj ali za 1. oktober z 1 ali 2 sobama in pritiklinami. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek Jutra pod »Točen plačnik«. 32577

Stanovanje
2 sobi, kuhinja, veranda ter vse pritikline oddam s 1. novembrom. Vprašati: Obmejna cesta št. 12. Maribor. (Poleg igrišča »Rapid«). 32615

2 sobi
z kuhinjo, predsobo in balkonom oddam. Gerbičeva ul. 9, Kolezija. 32572

Dijaška stanovanja

Več dijakov
sprejmem v sredini mesta na stanovanje in zatrk. Kje pove oglasni oddelek Jutra. 32371

Lepo, čisto sobo
oddam boljšemu in prednemu dijaku z višje srednje šole, event. s hrano. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 32554

2 dijakinji ali dijaka
preprostih staršev, na stanovanje in hrano sprejmem v Sp. Šiški, Aleševčeva cesta 22. 32571

Dijaka
sprejmem na hrano in stanovanje. Prilika za nemško konverzacijo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 32542

Dijaka
sprejmem v popolno oskrbo v sredini mesta. Soba lepa in zračna, z elektr. razsvetljavo, hrana obilna Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32544

1—2 sobi
event. s klavirjem in zajtrkom oddam; dijakom tudi z vso oskrbo. Trg Tabor 5/I, n. d. Več istotam. 32585

Dijaka
sprejmem na dobro hrano in lepo stanovanje v sredini mesta. Naslov v ogl. odd. Jutra. 32592

Dijakinjo ali nižješolca
sprejmem na stanovanje in zajtrk za 200 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32599

Dijakinjo
sprejmem na stanovanje in hrano. Pomoč pri učenju. Vpraša se pri J. S., Prisojna 3/I, levo. 32606

3 dijake (-inje)
sprejmem v popolno oskrbo v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32617

Prehrana

Abonente
sprejemam na dobro domačo hrano. Cene o dogovoru. Mestni trg 11, I. nadstr. 32312

Sobe

Opremljeno sobo
mesečno, v pritličju s posebnim vhodom in elektr razsvetljavo oddam solidnemu gospodu. Poizve se v Ljubljani VII, Polakova št. 11. 32001

Sobo
z dobro hrano in elektriko oddam uradnici. — Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 32552

Opremljeno sobo
veliko, zračno in čisto, s posebnim vhodom, elektriko in parketi, v neposredni bližini drame, univerze, in obrtne šole oddam s 1. oktobrom samo boljšemu stalnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 32539

Majhno sobico
snažno, v centru ali bližini mesta išče s 1. oktobrom mirna in solidna gospodična. — Gre tudi kot sostanovalka k boljši osebi. Soba mora imeti peč. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vestna plačnica 68« 32568

Za sostanovalko
sprejmem gospodično. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 32275

Kabinet
poceni oddam čez dan odsotni osebi. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 32521

Solnčno sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom oddam dvema ali enemu boljšemu gospodu z zajtrkom, v sredini mesta. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 32537

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vhodom oddam 1 ali 2 gospodoma takoj ali s 1. oktobrom v bližini sodnije. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 32547

Lepo, čisto sobo
oddam boljšemu solidnemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 32556

Lepo sobo
s posebnim vhodom išče gospod v centru mesta. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Poseben vhod 69«. 32569

Prazne sobe
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, v sredini mesta, pripravne tudi za pisarniške lokale, takoj oddam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 32570

2 gospoda
sprejmem na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32559

Prazno sobo
oddam takoj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 32520

Poročen par
išče lepo stalno sobo v sredini mesta, ali pri kolodvoru, za obisk gledališča in koncertov. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Lepa soba«. 32532

Dve sobi
s kuhinjo in pritiklinami zamenjam z eno sobo, kuhinjo in pritiklinami samo v sredini mesta. Ponudbe pod »Stanovanje 300/76« na oglas. oddelek Jutra. 32576

Sobo
opremljeno z 2 posteljama išče starejši zakonski par. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Starejši/79«. 32579

Prazno sobo
s posebnim vhodom takoj oddam. Novi Vodmat, Društvena 27. 32574

Lepo zračno sobo
takoj oddam. Naslov v oglas. odd. Jutra. 32587

Lepo sobo
v vili pri sv. Jožefu takoj oddam boljši gospodični. Zrinjskega c. 6/II levo. 32588

Oprem. kabinet
takoj oddam. Bleiweisova cesta 5/III. desno. 32586

Dopisi

Radi preselitve adresirane tvrdke prosim
M. R. O.
da dvigne pismo v oglasnem oddelku »Jutra«. — A. T. 32602

Miška!
Žalil sem Te! Odpusti! Te ljubi Tvoja Muca. 32614

Gospodično
brinetko, z biserno ovratnico, v spremstvu 2 gdč. v nedeljo popoldne na strehi kop. Ilirije, prosi gospod ob steni na desni za naslov pod »Simpatija« na oglasni oddelek »Jutra«. 32567

Kateri gospod
akad. naobražen, sanja o skupni sreči dveh bitij? Dopise na podruž. »Jutra« v Celju pod »Le v sanjah je resnica in življenje«. 32600

Na dobre gospe
se obrača slovenska dijakinja (begunka iz Trsta), ki je uspešno dovršila 4 razr. meščanske šole, da bi se ji nudilo skromno stanovanje in hrano, ter s tem omogočilo posečati tečaj za otroške vrtnarice. Ves prosti čas bi bila na razpolago za nadzorstvo in zabavo otrok ter za druga dela. — Cenj. gospe, ki bi jo sprejele za nekaj mesecev prosimo, da pošljejo svoje naslove pod šifro »Pomoč do eksistence« na oglasni oddelek »Jutra«. 32411

Ženitve

Poročim takoj
premožnejšo gospodično ali mlajšo vdovo, ki bi mi z doto pomagala ali vstopila z večjo vlogo kot družbnik v moje podjetje — v svrho povečanja in razširjenja istega. — Dopise prosim s sliko, na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Skupno podjetje in skupno življenje«. Anonimno gre v koš. 32565

Glasba

Kdo posodi
učiteljici manjši planino? Pismene ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro šifro »Mesečnih 100 Din«. 32536

Živali

Petelini
beli amerik. Leghorn in rdeči Rhode Island red — najboljše pasme naprodaj. Gallus Farm, Bačka, Topola. 31995

Lovska psica
bosanski brak, petletna, izvrstna, tudi na divje svinje je radi opustitve lova naprodaj. Ponudbe pod šifro »Kuja« na oglasni oddelek »Jutra«. 32486

Fox-terrierja
mladiča sedem tednov, rodovnik, krasni živalci, oče in mati odlikovana, prodam. Ponudbe na Hrovat, Stan in Dom, Tržaška c. 32589

Stroji

Za tkalne stroje
za izdelovanje lana, oziroma za prejo nitk, na motorni pogon, se zanimam. — Gg. zastopnike prosim za ponudbe pod šifro »Lan« na oglasni oddelek »Jutra« 32388

Lokomobilo
»Wolf«, 50-60-73 HP, skoraj novo prodam. Kupim pa močnejšo lokomobilo 100-120-150. Dopise na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Lokomobila«. 32515

Dva gepelina
dobro ohranjena kupim. Ponudbe na naslov: Anton Golja, Preserje pri Borovnici. 32560

Parni kotel
s kompletno armaturo — kurilnocevni ali stoječ, od 4—10 m² kurilne ploskve, v dobrem stanju, v svrho impregnacije kupim. Dopise z navedbo cene, teže itd. poslati na naslov: Tomo Rakočević, pilana, Kolašin, Crna gora. 32529

Obrt

Obleke
moške in damske po meri od 150 Din naprej. Murišič, Ljubljana, Stari trg 11/a, vhod skozi vežo. 32598

Izgubljen

Blazina
se je izgubila od lekarne Bohinc do trgovine Žibert. Ker je drag spomin, se prosi najditelja, da jo proti nagradi vrne na Tržaški cesti 6/II. 32558

Razno

Starejša gospodična
Nemka, išče družino, ki bi ji zaupala otroke za popoldanske izprehode. Cenjene dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Nemka«. 32405

Poziv!
Izgubil se je sin Mihael Šrot, kroj. pomočnik. Kdo kaj ve o njem, naj javi očetu Martinu Šrot, Škale, pošta Velenje. 32595

Preklic
Ivan Prešern, tovarnar v Kranju izjavlja, da g. Franc Čenčič, Beograd, Dobrinska ulica 7, ni imel in nima nikakega pooblastila za mene iztirjavati ali inkasirati denar ali druge vrednote. Odločno svarim pred predplačili. 32475

Bankovno društvo
s kapitalom 1,500.000 Din, z odjičnimi poslovnimi zvezami. 11265

sprejme kompanjona
z 1—2,000.000 Din radi razširjenja svojih poslov. Cenjene ponudbe je poslati na pošt. pretinac 339, Beograd.

direktno iz **Tovarne** cz. tov. skladišča
SAMI TVRDKA BREZPLAČNI KATALOG
Meinel & Herold
Maribor št. 13

Velike lokale
za trgovino z železnino (že vpeljano — z inventarjem), tovarno ali kako drugo engros-podjetje **takoj oddam.** Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11276

Za jugoslovanski patent št. 4463 od 1. septembra 1926 na:

„Peć za ugrijanje toplom vodom“
(Ofen für Warmwasserheizung)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc.
Cenj. ponudbe na: ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova ulica 2. 11274

Trgovina s klavirji F. Bodner

Generalna reprezentanca tovarne klavirjev Kanzler
Maribor, Gosposka ul. 2
Edino zastopstvo svetovne tvrdke: Ehrbar in vodečih tovarn klavirjev:
Lauberger & Gloss,
Dalekosežna plačila na obroke. 11256

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naša iskrenoljubljena hčerka, oziroma sestra in svakinja, gospa

dr. Vera Vabič

gimn. profesorica

danes v ponenedljek dne 16. septembra 1929 ob ½3. uri zjutraj sprevidena s tolažili sv. vere, mirno v gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v torek dne 17. septembra 1929. ob 17. uri iz kapelice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Sv. requiem bo darovan dne 18. septembra 1929 ob 7. uri v stolni in mestni župni cerkvi.

Maribor, dne 16. septembra 1929.

Mestni pogrebni zavod Maribor.

Žalujoči rodbini:
Vabičeva in dr. Tomšičeva.

Globoko potrti naznanjamo žalostno vest, da je dne 14. t. m. ob 18. uri po težki bolezni preminul naš ugledni in požrtvovalni odbornik, gospod

Franc Hafner

posestnik v Žabnici.

Vestnemu, prevdarnemu in večletnemu sotrudniku ohranimo neminljiv spomin.

V Žabnici, 15. septembra 1929.

Kmetijske zadruge v Žabnici.

11267

Michel Zévaco: 227

V kremljih inkvizicije

Zgodovinski roman

Spričo tega srditega izpada se je Favsta veličanstveno vzravnala. Čudovita mirnost, ki jo je bila za trenutek zapustila, se je kakor čudežno vrnila vanjo. Pogledala mu je naravnost v oči in rekla z visokostnim glasom:

»Umreti me ni strah, Pardaillan . . . ti dobro veš, da ne.«

»Kakopak,« se je rogal vitez, »bojiš se! . . . Pravkar si me prosila milosti.«

»Prosila sem te milosti... to je res... A ne bojim se... zase ne!...«

Z bliskovito kretnjo mu je iztrgala bodalo, ki ga je mehanično držal v roki, raztrgala si obleko na nedrih, nastavila ostro konico na srce in nadaljevala s hladnim, odločnim glasom:

»Še enkrat reci, da se Favsta boji... in bom ležala mrtva pred tvojimi nogami... In nikoli, Pardaillan, nikoli ne boš zvedel, zakaj sem te prosila milosti.«

Pardaillan je izprevidel, da se res ne bi pomišljala storiti, kakor mu je obetala.

Sicer pa je bil preveč lojalen, da ne bi bil občudoval te ponosne geste. In besede: »Nikoli ne boš zvedel, zakaj sem te prosila milosti!« so bile zbudile njegovo radovednost. Kakšno poslednje presenečenje mu je bila namenila?

To je hotel zvedeti. Nagnil je glavo in odvrnil s svojim ledenim glasom:

»Naj bo. Ne bom ponovil teh besed... Počakal bom, dokler mi ne pojasnite svoje misli... Zakaj tega, da ste me prosili milosti, vendarle ne morete utajiti!«

Brez vidne razburjenosti je Favsta pobesila oboroženo roko in rekla z vročim, dostojanstvenim glasom:

»Da, prosila sem te milosti... in še te bom prosila... Toda poslušaj, Pardaillan: za to, da sem te prosila, je bilo treba tisočkrat več poguma, nego bi ga potrebovala, da se prederem s tem bodalom... S tem, da sem te prosila milosti, sem ti dala najlepši dokaz ljubezni, ki sem ti ga mogla dati.«

In ko jo je začudeno pogledal, trudeč se, da bi našel zmisel njenih besed, je dodala:

»Poslušaj me, Pardaillan, pa me boš razumel.«

Nadaljevala je in vitez je čutil, kako se po malem razvnema:

»Da, hotela sem te ubiti, z najstrašnejšimi sredstvi sem ti stregla po življenju, da, bila sem okrutna in brez srca, vse priznam... toda ljubila sem te, Pardaillan... zmerom sem te ljubila... a ti si me odbijal... Razumeš?... A naj sem bila v svoji mržnji, ki je bila v resnici ljubezen, še tako besna in nepomirljiva — vendar, Pardaillan, nikoli, oh, nikoli nisem hotela tega, da bi nekega dne stopil pred tebe tvoj sin in te vprašal: ‚Kaj si storil z mojo materjo?'... Te strahote nisem mogla hoteti... zakaj mati sem, mati tvojega sina. Ali zdaj razumeš, zakaj sem te prosila milosti? Ali veš, da matere svojega otroka ne smeš ubiti?«

Ko je Pardaillan začul te besede, ki jih niti v sanjah ne bi bil slutil, ga je obšlo brezmejno začudenje.

Kaj? Bil je oče?... On, Pardaillan, je imel sina?... In to očetovstvo se mu je moralo razodeti v takih okolnostih, v tem nezaslišanem trenutku?...

Čitatelj si lahko misli, da v tistem položaju ni bil zelo dovzeten za očetovska čuvstva...

Toda pri človeku, kakršen je bil Pardaillan, je bilo vse mogoče.

Vsekako je hotel vedeti, kaj je z njegovim sinom. Izpustil je Favsto ter jo jel izpraševati o dogodkih, ki smo jih opisali v prvih poglavjih svoje povesti. Pardaillan je napeto poslušal to zgodbo, in ko je bila končana, je izpregovoril:

»Po tem takem živi moj sin v tem trenutku najbrže v Parizu, v varstvu vaše služabnice Myrthide... In vi, vrla mati, se niste utegnili zanimati za svoje dete... Res je, imeli ste obilo posla, branilo vam je toliko važnih skrbi... Nu, kar se je zgodilo, se je zgodilo.«

Favsta je sklonila glavo.

»Kaj nameravate zdaj?« je vprašala čez čas.

»Oh... vrniti se mislim v Pariz... zakaj moja naloga je toliko kakor opravljena.«

Ali že veste

da se vsa knjigoveška in galanterijska dela izvršijo solidno in po nizki ceni v knjigoveznici 12245

S. A. Feldstein

Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 12.

Odvetnik v Ptuju

išče starejšega popolnoma izvežbanega

koncipijenta

za svojo pisarno.

Ponudbe na Dr. TONE GOSAK, Ptuj, Cučkova hiša. 11271

Jerhovino

(SEMISCHLEDER)

veliko izbiro, pripravno za čiščenje avtovozov, kočij, stekla, posebno za amputirane in bolne ude, kravirje, hlače in spodnje hlače, nudi po ugodni ceni 11199

D. ZDRAVIČ, trgovina s kožami, divjačino in usnjem, Ljubljana, Florjanska 9.

NABAVA BENCINA

Direkcija drž. rudnika Velenje nabavi na dan 30. septembra 1929.

3000 kg bencina 0·720/25

Natančnejši pogoji se dobijo pri podpisani. Ponudbe je predložiti v dveh izvodih ter kolkovati s 5 Din.

Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, št. 9051/II. 11268

VAŽNO ZA SLOVENCE, KI KUPUJEJO V ZAGREBU.

Ako si hočete za prihodnjo sezijo kaj nabaviti, pa Vas razmere silijo, da kupite na obroke, pridite k nam, ali zahtevajte pismeno prospekte o naših nabavnih kreditih, da se prepričate, da je to edini način nakupa na obroke, ki Vas ščiti pred izkoriščanjem.

Z našimi nakaznicami kupujete lahko v 45 včlanjenih trgovinah, prav vse kar potrebujete, kot n. pr. obleke, plašče, manufakturo, krzno, čevlje, pohištvo, radio itd. in ne plačate nič več kot vsaki drugi kupec, ki plača z gotovino.

Poslovanje strogo tajno in kulantno.

PRODAJNA ZADRUGA DETAJLNIH TRGOVCEV

ZAGREB, Samostanska ul. 2a Telefon 56—99. 11213

Kanold dd. Tovarna čokolade in bonbonov v Karlovcu

išče za Ljubljano dobro vpeljanega

lokalnega zastopnika

Ponudbe poslati na ravnateljstvo tovarne 11270

GRATIS

Dostojewskis Werke

Ker obvladuje ruski problem preteklosti, sedanjosti in prihodnosti danes bolj kot kedaj film in oder, politiko in literaturo vseh evropskih dežel, smo se odločili, da izdamo najslavnejša dela ruskega romanopisca Dostojevskega.

V nameri, da postane naše založništvo znano tudi v inozemstvu, nameravamo oddati gratis tudi ondi znaten del naše naklade. Vsak bralec tega lista, ki vpošlje tekom desetih dni spodaj pridejani odrezek na naš dunajski glavni kontor ali pa na naše razpečevališče v Zagrebu, prejme brezplačno iz zaloga kompleten eksemplar naše izdaje

DEL F. M. DOSTOJEVSKEGA

v 24 zvezkih, obsegajočih ca. 4000 strani Njegova glavna dela prinašamo v nemškem jeziku z novim prvorazrednim in neskrajšanim prevodom.

Dela Dostojevskega niso samo zabavni romani v običajnem smislu besede, njihovo čitanje pomeni tudi globoko duševno doživetje. Mračnost oseb in usod ozarja vse razumevajoča in vse odpuščajoča človečnost genijalnega pesnika. Kdor začne čitati kak roman Dostojevskega, je zavzet zanj že od prvega hipa in zasleduje z čim dalje večjo napetostjo usodo po umetniku ustvarjenih postav.

Knjige bomo izdali v lepem tisku v navadni knjižni obliki in zahtevamo samo za stroške za omot in anonce povračilo 6 Din. za zvezek. Gratis prejmete sledeča mojstrska dela:

„Memoiren aus einem Totenhause", — „Schuld und Sühne" (Rodion Raskolnikow), — „Erniedrigte und Beleidigte", — „Arme Leute", — „Der Idiot", — „Die Brüder Karamasow", in še obilo najljepših novel in povesti.

Ta ponudba velja samo za kupone, ki se vpošljejo tekom desetih dni na naš dunajski glavni kontor:

Gutenberg-Verlag
Christensen & Co.
Wien, I. Strauchgasse 1.
ali na
Zastopstvo S. H. S.:
G. MAUTNER
Zagreb, Gundulićeva ulica 40

COUPON

Podpisani želim gratis Dostojevskega dela. Potrdilo o prejemu in obvestilo o pošiljki prosimo:

Ime: .....

Poklic: .....

Bivališče: ..... Pošta: .....

(Za enkrat ne pošiljati ne denarja ne znamk!)

91

Lutz in Monolit peči

Šamotež najcenejša, prvovrstna Šamota za peči in štedilnike

Elektromotorji Conz Altona Bahrenfeld

Ing. GUZELJ, Ljubljana VII.

Jernejeva cesta št. 5 **Telefon št. 3252**

Največja izbera — najnižje cene najnovejših dvokoles dirkalnih, za ceste ture in damskih, motorjev, malih dvokoles za otroke, igračnih in otroških vozičkov raznih modelov od najcenejšega do najfinejšega, brzošivalnih strojev Central Bobbin. Pred nakupom oglejte si zalogo pri tvrdki Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška c. 4. Ceniki franko, Prodaja na obroke.

POZOR TRGOVCI! POZOR AMERIKANCI!

Na najprometnejšem mestu v Murski Soboti se proda iz proste roke lepa velika 16 let stara enonadstropna

trgovska hiša

V hiši sta dva lepa trgovska lokala z dobro vpeljanima trgovinama (trgovina mešanega blaga in manufakture, trgovina čevljev, zastopstvo Singer šivalnih strojev), eno veliko in eno manjše stanovanje, odvetniška pisarna in lepe kleti. Zraven hiše je veliko dvorišče, lep obsežen vrt, ki pride lahko kot stavbne parcele v poštev. — Pojasnila se daje v trgovini Brata Brumen v Murski Soboti. 11219

RAZPIS.

Vodovodna uprava radovljiškega vodovoda razpisuje javno licitacijo za gradnjo priklopitve novega studenca k radovljiškemu vodovodu, ki se vrši **dne 23. septembra 1929. ob 10. uri** v pisarni občinskega urada v Radovljici.

Načrti in prevzemni pogoji so interesirancem na razpolago v občinski pisarni Mestne občine v Radovljici vsak dan od 8. do 12. ure.

Oferte je vložiti najkasneje do licitacijske ure.

MESTNA OBČINA RADOVLJICA.

11264 **Vinko Resman**, župan.

V Radovljici, dne 9. septembra 1929.

TOVARNA USNJA

Zaječar

JE NAPRODAJ

iz svobodne roke brez katerihkoli bremen.

Tovarna je najmoderneje inštalirana, razpolaga z vsemi potrebami in se jo more takoj postaviti v obrat. Stroji so popolnoma novi in v redu, ker niso bili v pogonu dalje kot 6 mesecev. Ima vse potrebne zgradbe in dovolj prostora za razširjenje obrata. Tovarna se nahaja ob Timoku, v neposredni bližini železniške postaje, normalne in ozkotirne železnice.

Za pogoje in pobližnja pojasnila se je obrniti na upravo Fabrike koža, Zaječar. 11146

Nabavka hartije

za Vojni Geografski Institut.

Vojni Geografski Institut nabavlće putem druge ofertalne licitacije na dan 20. septembra 1929 god. i to:

18.000 hiljada kilograma specijalne hartije za štampanje sekcija ili oko 750.000 listova, po mustri i specijalnim uslovima.

Predračunska suma (365.000) tri stotine šeset i pet hiljada dinara.

Za interesovani licitanti dužni su, položiti kavciju po odredbama čl. 88. Zakona o Državnom Računovodstvu i čl. 24. Pravila za izvršenje odredaba istog zakona, na kasi Vojnog Geografskog Instituta odredjenog dana do 10. časova.

Uslovi se mogu dobiti u kancelariji Administrativnog Odseka Vojnog Geografskog Instituta vsakog radnog dana od 8 do 13 časova. 11263

Iz kancelarije Vojnog Geografskog Instituta Ministarstva Vojne i Mornarice G. Br. 7328.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.